

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ
FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT

ÚSTAV EKONOMIKY
INSTITUTE OF ECONOMICS

ANALÝZA FINANČNÍ SITUACE SPOLEČNOSTI UŽITÍM KVANTITATIVNÍCH METOD

ANALYSIS OF FINANCIAL SITUATION OF COMPANY USING
QUANTITATIVE METHODS

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

Zdeněk Rutar

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

RNDr. Zuzana Chvátalová, Ph.D.

BRNO 2019

Zadání bakalářské práce

Ústav: Ústav ekonomiky
Student: **Zdeněk Rutar**
Studijní program: Ekonomika a management
Studijní obor: Ekonomika podniku
Vedoucí práce: **RNDr. Zuzana Chvátalová, Ph.D.**
Akademický rok: 2018/19

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a se Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně zadává bakalářskou práci s názvem:

Analýza finanční situace společnosti užitím kvantitativních metod

Charakteristika problematiky úkolu:

Úvod
Vymezení problému a cíle práce
Teoretická východiska práce
Analýza problému a současné situace
Vlastní návrhy řešení, přínos návrhů řešení
Závěr
Seznam použité literatury
Přílohy

Cíle, kterých má být dosaženo:

Cílem této bakalářské práce je analyzovat výkonnost společnosti užitím kvantitativních metod, tedy ekonomických ukazatelů a časových řad. Práce bude rozdělena na část teoretickou, ve které budou uvedeny všechny základní poznatky nutné k pochopení a zpracování dané problematiky, a část praktickou, ve které bude využito vybraných ekonomických ukazatelů k vyhodnocení současného stavu vybrané společnosti. V závěru práce na základě analýzy současného stavu společnosti budou vytyčeny návrhy na zlepšení finanční situace společnosti.

Základní literární prameny:

KALOUDA, F. Finanční analýza a řízení podniku. 2. rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2011. 299 s. ISBN 978-80-7380-315-5.

KOCMANOVÁ, A., J. HŘEBÍČEK a kol. Měření podnikové výkonnosti. Brno: Littera, 2013. 249 s. ISBN

978-80-85763-77- 5.

KROPÁČ, J. Statistika B: jednorozměrné a dvourozměrné datové soubory, regresní analýza, časové řady. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Podnikatelská fakulta, 2007. ISBN 80-214-3295-0.

KUBÍČKOVÁ, D. a I. JINDŘICHOVSKÁ. Finanční analýza a hodnocení výkonnosti firmy. Praha: C.H. Beck, 2015. 368 s. ISBN 978-80-7400-538-1.

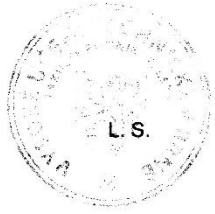

MUSILOVÁ, J. a P. MUSILOVÁ. Matematika pro porozumění i praxi I. 2. dopl. vyd. Brno: VUTIAM, VUT Brno, 2009. 339 s. ISBN 978-80-214-3631-2.

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2018/19.

V Brně, dne 28. 2. 2019

doc. Ing. Tomáš Meluzín, Ph.D.
ředitel

doc. Ing. et Ing. Stanislav Škapa, Ph.D.
děkan

Abstrakt

Cílem této bakalářské práce je analyzovat výkonnosti společnosti užitím kvantitativních metod, tedy ekonomických ukazatelů a časových řad. Práce bude rozdělena na část teoretickou, kde budou uvedeny základní poznatky nutné pro pochopení dané problematiky, a část praktickou, ve které bude využito vybraných ekonomických ukazatelů k vyhodnocení současného stavu vybrané společnosti. V závěru práce pak na základě analýzy současného stavu společnosti uvedu návrhy na zlepšení finanční situace společnosti.

Klíčová slova

analýza, kvantitativní metody, výkaz zisků a ztrát, výkonnost

Abstract

The aim of this bachelor thesis is to analyze the company's performance by using quantitative methods - economic indicators and time series. The thesis will be divided into a theoretical part in which the reader will get acquainted with all the basic knowledge necessary to understand the problem and the practical part in which selected economic indicators will be used to evaluate the current state of the selected company. At the end of the thesis, on the basis of the analysis of the current state of the company, I will present proposals for improving the financial situation of the company.

Key words

analysis, quantitative methods, profit and loss account, performance

Bibliografická citace

RUTAR, Zdeněk. *Analýza finanční situace podniku COOP Družstvo HB užitím kvantitativních metod*. Brno, 2019. Dostupné také z: <https://www.vutbr.cz/studenti/zav-prace/detail/119703>. Bakalářská práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, Ústav ekonomiky. Vedoucí práce Zuzana Chvátalová.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracoval samostatně a že jsem uvedl všechny použité informační zdroje.

V Brně dne 10. 5. 2019

.....

Zdeněk Rutar

autor práce

Poděkování

Tímto bych rád poděkoval vedoucí mé bakalářské práce, paní RNDr. Zuzaně Chvátalové, Ph.D. za její odborné a cenné rady a připomínky a také za její vstřícnost a milý přístup, který projevovala po celou dobu zpracování této práce.

OBSAH

ÚVOD.....	3
CÍLE PRÁCE, METODY A POSTUPY ZPRACOVÁNÍ.....	4
1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE.....	5
1.1 Finanční výkazy.....	5
1.1.1 Rozvaha	5
1.1.2 Výkaz zisku a ztráty	6
1.1.3 Cash flow	8
1.2 Finanční analýza	8
1.2.1 Přístup k finanční analýze.....	9
1.2.2 Funkce finanční analýzy	9
1.2.3 Uživatelé finanční analýzy.....	9
1.2.4 Průběh finanční analýzy	10
1.2.5 Metody finanční analýzy	11
1.2.6 Volba metod finanční analýzy	19
1.3 Bankrotní modely – Altmanova formule bankrotu (Z-skóre).....	20
1.4 SWOT analýza	20
1.4.1 Zápis SWOT analýzy	20
1.4.2 Rozšířená SWOT analýza	22
1.5 Časové řady	23
1.5.1 Rozdělení časových řad	24
1.5.2 Charakteristiky časových řad	26
1.5.3 Dekompozice časových řad	28
2 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU	30
2.1 Představení společnosti	31
2.1.1 Předmět podnikání.....	31
2.1.2 Orgány společnosti a organizační struktura společnosti.....	32
2.2 Finanční analýza	33
2.2.1 Horizontální analýza.....	33
2.2.2 Vertikální analýza	36
2.3 Poměrové ukazatele.....	40
2.3.1 Analýza likvidity	40
2.3.2 Analýza rentability	41
2.3.3 Analýza zadluženosti.....	42
2.3.4 Analýza aktivity	43
2.4 Bankrotní modely.....	43
2.4.1 Altmanova formule bankrotu (Z-skóre)	43
2.5 Časové řady	44
2.5.1 Charakteristika časové řady	44

2.6	SWOT analýza	45
3	VLASTNÍ NÁVRHY ŘEŠENÍ	47
	ZÁVĚR.....	50
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	51
	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A SYMBOLŮ	54
	SEZNAM GRAFŮ	55
	SEZNAM OBRÁZKŮ	56
	SEZNAM TABULEK	57
	SEZNAM PŘÍLOH	58

ÚVOD

Tato bakalářská práce je zaměřena na analýzu výkonnosti společnosti COOP družstvo HB, která je provedena použitím vybraných finančních a kvantitativních metod. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část.

V teoretické části práce jsou rozvedena základní témata související s finanční analýzou, tedy jsou definovány finanční výkazy, finanční analýza jako taková, dále pak její funkce, průběh, druhy a v neposlední řadě také metody. Pro analýzu společnosti jsou vybrány tyto ekonomické metody: horizontální a vertikální analýzy, poměrové a rozdílové ukazatele. Praktická část mé práce slouží k seznámení čtenáře s teoretickým rámcem, jehož znalost je nutná pro pochopení praktické části.

Praktická část práce je rozdělena na tři části. V úvodní části je představena společnost, která je předmětem analýzy, tedy společnost COOP družstvo HB. Obsahem druhé části je provedení vybraných finančních analýz. Zdrojem dat, která budou podkladem pro vybrané analýzy, jsou účetní výkazy, konkrétně rozvaha a výkaz zisku a ztráty, a to za období roků 2012 – 2017. Výsledky těchto analýz jsou prezentovány pomocí tabulek a grafů, které byly vytvořeny v programu MS Excel. Třetí část obsahuje zhodnocení současného stavu na základě zjištěných hodnot finanční analýzy a také návrhy na zlepšení finanční situace společnosti.

CÍLE PRÁCE, METODY A POSTUPY ZPRACOVÁNÍ

Hlavním cílem této bakalářské práce je analyzovat současný finanční stav společnosti COOP družstvo HB. pro určení její výkonnosti.

Pro dosažení hlavního cíle je třeba splnit několik podcílů:

Především budou modelovány ukazatele finanční analýzy užitím vybraných kvantitativních metod. Výpočty budou provedeny pomocí systému Maple. Tabulky a grafické vizualizace budou provedeny prostřednictvím programu MS Excel. V závěru práce budou na základě dosažených výsledků analýzy vedení společnosti předloženy návrhy pro možné zlepšení výkonnosti společnosti.

1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE

V této části práce představím teoretický rámec problematiky analýzy nákladů, tržeb a zisku. Uvedu a objasním metody použité pro měření zisku a nalezení problémů, které budou v navazujících částech práce řešeny.

1.1 Finanční výkazy

Finanční výkazy, někdy také tzv. účetní uzávěrka, je soubor dokumentů, jenž je každá účetní jednotka ze zákona povinná předkládat k poslednímu dni daného účetního období finančnímu úřadu. Roční účetní uzávěrka je tvořena těmito dokumenty:

- rozvaha;
- výkaz zisku a ztráty;
- cash flow;
- příloha. (2)

1.1.1 Rozvaha

Rozvaha, známá také jako balance, je výkaz rovnovážného stavu účtů uspořádaný podle aktiv a pasiv. Stav těchto aktiv a pasiv v dané rozvaze je právě takový, jaký byl v době sestavování této rozvahy. (3)

Aktiva

Jako aktiva lze definovat souhrn všech majetkových hodnot podniku, které patří majiteli tohoto podniku a jsou předpokladem pro jeho úspěšnou činnost, neboť se předpokládá, že tyto hodnoty přinesou podniku budoucí ekonomický užitek. Aktiva jsou kontrolována podnikem a tvoří levou stranu bilanční rovnice. Lze je členit do následujících skupin, přičemž hlediskem tohoto členění je doba, za kterou dojde k jejich upotřebení, popřípadě jejich likvidita (tedy míra obtížnosti jejich přeměny v peněžní prostředky (4):

- stálá aktiva
 - dlouhodobý hmotný majetek;
 - dlouhodobý nehmotný majetek;
 - dlouhodobý finanční majetek.

- oběžná aktiva
 - zásoby;
 - pohledávky;
 - krátkodobý finanční majetek. (3)

Pasiva

Pasiva, nebo také zdroj krytí aktiv, jsou veškerý kapitál podniku, ze kterého je financován majetek podniku. Pasiva tvoří pravou stranu bilanční rovnice. Podle toho, kdo je vlastníkem kapitálu do společnosti vloženého, členíme pasiva následujícím způsobem:

- vlastní kapitál
 - základní kapitál;
 - fondy ze zisku;
 - výsledek hospodaření minulých let;
 - výsledek hospodaření běžného účetního období.
- cizí zdroje
 - rezervy;
 - dlouhodobé závazky;
 - krátkodobé závazky;
 - dohadné účty pasivní a časové rozlišení pasivní. (5)

1.1.2 Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty, někdy také tzv. výsledovka, je finanční výkaz, který vykresluje vztahy mezi výnosy podniku a náklady potřebnými na jejich vytvoření za stanovené období a poskytuje tak jednak informaci o tom, jakého výsledku hospodaření účetní jednotka dosáhla za toto období, ale také srovnává toto období s obdobím minulým. Výkaz zisku a ztráty je tak podkladem pro výpočet ukazatelů finanční analýzy.(7) (8)

Jelikož výnosy jsou všechny peněžní prostředky, které podnik získal ze všech svých činností, a náklady jsou tvořeny vyjádřením peněžní hodnoty, jež byla účelně vynaložena

v daném období k získání výnosů, výsledný čistý zisk zobrazuje účetní stav (ne skutečné hotovostní toky).(7) (8)

Výkaz zisku a ztrát sestává z nákladových (druhové členění) a výnosových (účelové členění) účtů. Tyto náklady a výnosy jsou účtovány k okamžiku, kdy vznikly.

Nákladové účty jsou tvořeny těmito položkami:

- 50 – Spotřebované nákupy;
- 51 – Služby;
- 52 – Osobní náklady;
- 53 – Daně a poplatky;
- 54 – Jiné provozní náklady;
- 55 – Odpisy, rezervy, komplexní náklady příštích období a opravné položky provozních nákladů;
- 56 – Finanční náklady;
- 57 – Rezervy a opravné položky finančních nákladů;
- 58 – Mimořádné náklady;
- 59 – Daně z příjmů, převodové účty a rezerva na daň z příjmů.

Mezi výnosové účty patří:

- 60 – Tržby za vlastní výkony a zboží;
- 61 – Změny stavu zásob vlastní činnosti;
- 62 – Aktivace;
- 64 – Jiné provozní výnosy;
- 66 – Finanční výnosy;
- 68 – Mimořádné výnosy;
- 69 – Převodové účty.(7)

1.1.3 Cash flow

Cash flow (CF), někdy také peněžní toky, jerozdíl mezi peněžními příjmy a peněžními výdaji za sledované období. Tento výkaz tak zachycuje skutečné hotovostní toky. V podnikové praxi tak cash flow popisuje schopnost analyzovaného podniku generovat peníze. Vypovídací hodnota této veličiny je tak neopomenutelná. Cash flow můžeme rozdělit následovně:

- CF z provozní činnosti – tvořen finančními toky spojenými s provozem podniku. Jedná se například o výsledky provozní činnosti (čistý provozní zisk), změny pohledávek u odběratelů, změny dluhů u dodavatelů, změny zásob, aj.;
- CFz investiční činnosti – jedná se o investiční výdaje a příjmy, které jsou vytvářeny při nákupu a prodeji dlouhodobých aktiv. Toto cash flow nabývá povětšinou záporných hodnot. Jedná se například o nákup/prodej strojů, budov, pozemků, patentů apod.;
- CFz finanční činnosti – jedná se o náklady, jenž jsou spojeny se získáváním nebo vracením zdrojů pro podnikání. Toto cash flow může nabývat jak kladných, tak záporných hodnot a lze také, aby nabylo nulové hodnoty. Jedná se například o obdržení bankovních úvěrů a jejich splácení, emise dluhopisů a akcií, splácení dluhopisů a výplata dividend atd. (9) (10)

Stanovit CF lze následujícími způsoby:

- přímou metodou – tato metoda vychází z peněžních příjmů a výdajů společnosti. Pro realizaci této metody je nutné upravit účetní systém – jedná se tedy o velice pracnou metodu;
- nepřímou metodou – při užití této metody je výsledek hospodaření upraven o nepeněžní a mimořádné položky hospodaření a o změny položek rozvahy. (9)

1.2 Finanční analýza

Finanční analýza, jako jedna ze složek finančního řízení podniku, umožňuje po použití specifických standardizovaných metod zhodnocení tzv. finančního zdraví podniku a to právě na základě analýzy vstupních údajů, jimiž je například účetní evidence podniku zmíněná v předchozí podkapitole. Lze tedy říci, že finanční analýza poskytuje určitou zpětnou vazbu analyzovanému podniku. (1, s. 152)

1.2.1 Přístup k finanční analýze

Přístup k finanční analýze může být různý. Na základě toho, jaký typ vstupních údajů k analýze použijeme a jakou metodu analýzy těchto údajů zvolíme, můžeme členit přístupy k finanční analýze do dvou základních skupin:

- technický přístup k finanční analýze – vstupní data, která následně analyzujeme, jsou přesně specifikována a použité metody analýzy jsou vysoce standardizované;
- fundamentální přístup k finanční analýze: k analýze jsou zapotřebí nejen tvrdá vstupní data, ale také přesná znalost poměrů a vazeb v analyzovaném podniku. Využity jsou jak metody standardizované, tak metody specifické. (1, s. 152)

1.2.2 Funkce finanční analýzy

Z obecného hlediska rozlišujeme tyto funkce finanční analýzy:

- Deskripční funkce – analýza prostřednictvím vypočtených hodnot ukazatelů rozšiřuje, doplňuje a zjednodušuje charakteristiky procesů v podniku. Jedná se například o zjištění míry zhodnocení produktivity práce; (11, s. 12)
- Valuační funkce – analýza slouží k porovnávání výkonnosti a ziskovosti daného podniku s výsledky stejného podniku v minulém časovém období a umožňuje také porovnání s podniky konkurenčními. Jedná se například o porovnání dosažené rentability vlastního kapitálu podniku s hodnotami téhož druhu ostatních podniků působících ve stejném oboru; (11, s. 12,13)
- Explanační funkce – analýza umožňuje identifikaci faktorů, které výrazně působí na určité jevy. Jedná se například o zjištění, zda na pokles míry zhodnocení určitého statku měl vliv růst cen tohoto statku;
- Predikační funkce – na základě finanční analýzy je možné určit přibližný budoucí vývoj podniku a to především díky určení potřebných hodnot a následnému sestavení vývojového trendu. (11, s. 13)

1.2.3 Uživatelé finanční analýzy

Zhotovení finanční analýzy je zájem, který mají mnohé subjekty. Zde jsou uvedeni nejčastější uživatelé výsledků finanční analýzy a sféra jejich působení, ve které získaná data uplatní (11, s. 11, 12):

- manažeři podniku – operativní a strategické řízení procesů v podniku;
- vlastníci podniku – posouzení míry zhodnocení jimi vloženého kapitálu;
- banky – proces rozhodování o poskytnutí úvěru danému podniku;
- obchodní věřitelé – výběr obchodní politiky, obchodních partnerů;
- věřitelé – proces rozhodování o realizaci investic;
- investoři – proces rozhodování o realizaci investic, hodnocení cenných papírů;
- odběratelé – proces rozhodování o volbě dodavatele;
- konkurenční společnosti – porovnávání výsledků konkurenčního podniku s vlastními;
- zaměstnanci – posouzení finančního stavu podniku a tedy i svého budoucího kariérního vývoje v něm;
- státní orgány – statistické a analytické činnosti;
- veřejnost – posouzení stavu a výkonnosti podniku a jeho vlivu na perspektivu regionu. (11, s. 11, 12)

1.2.4 Průběh finanční analýzy

Pokud budeme hovořit o obecném postupu při realizování finanční analýzy, lze její průběh rozdělit do následujících etap:

1. Stanovení cílů finanční analýzy;
2. Stanovení zdrojů vstupních údajů;
3. Volba metod finanční analýzy a metod ověření jejich účelnosti;
4. Zajištění vstupních údajů;
5. Určení odchylek vstupních údajů od údajů od standardizovaných hodnot těchto údajů;
6. Podrobná analýza vybraných oblastí;
7. Identifikace příčin pozitivních či negativních výsledků analýzy a stanovení závěrů z toho plynoucích. (1, s. 153)

1.2.5 Metody finanční analýzy

Pro účely této práce bude užito členění metod finanční analýzy dle F. Kalouda v (1), a to na metody elementární a metody vyšší. Toto členění vychází z míry náročnosti matematických operací, jichž je třeba užít při zpracování vstupních údajů při realizaci finanční analýzy. Členění je následující (11, s. 65):

- metody elementární
 - analýza extenzivních ukazatelů;
 - analýza rozdílových ukazatelů;
 - analýza poměrových ukazatelů;
 - analýza soustav ukazatelů;
 - metody mezipodnikového srovnání.
- metody vyšší
 - matematicko-statistické metody;
 - nestatistické metody. (11, s. 66)

Elementární metody finanční analýzy

Tyto metody využívají pouze základní aritmetické operace (elementární matematika a procentní počet) pro zpracování dat obsažených ve finančních výkazech. Takové analýzy pak bývají jednoduché na provedení a časově nenáročné, avšak jejich nevýhodou je to, že nepostihují všechny potřebné faktory a vypovídací hodnota tak nemusí být dostatečná. Navzdory tomu jsou tyto analýzy v praxi nejpoužívanější, neboť v mnoha případech tato úroveň jejich vypovídací hodnoty postačuje. (11, s. 68)

A. Analýza extenzivních ukazatelů

Tato analýza, jinak nazývaná též metoda absolutních ukazatelů, využívá jako svá vstupní data údaje obsažené v účetních výkazech, která bez aplikace matematických metod posoudí z hlediska jejich struktur a vývoje. Mezi tyto metody se mimo jiné řadí například horizontální a vertikální analýza. (11, s. 69)

B. Horizontální (trendová) analýza

Horizontální analýza, též nazývaná analýza časových řad, je běžně užívanou metodou finanční analýzy na území naší republiky. Na základě analýzy vývoje finančních ukazatelů, jež jsou závislé na čase (položky aktiv, pasiv a položky výkazu zisku a ztráty), poskytne tato metoda informace o vývoji podniku z hlediska finančního, potažmo majetkového. Výsledkem tohoto snažení je pak predikce budoucího vývoje podniku. Výsledky analýzou získané, tedy intenzitu vývoje či struktury, se obvykle využívá procentního vyjádření.

Pro spolehlivý výsledek analýzy je doporučeno použít vstupní data z minimálně pěti uplynulých období. I při splnění tohoto požadavku však není zaručeno, že predikce vývoje bude pravdivá. Množství vstupních dat obvykle nebývá dostatečné a dále například není zdaleka jisté splnění podmínky *ceteris paribus* (lat. „za jinak stejných podmínek“). (1, s. 158) (11, s. 69, 83)

C. Vertikální (strukturální) analýza

Vertikální analýza si klade za cíl zjistit podíl jednotlivých dílčích položek výkazu, který mají na tomto celku. V případě, kdy za vstupní údaje je považována rozvaha, je za takový celek považována suma aktiv a pasiv. V případě, že vstupní údaje jsou tvořeny výkazem zisku a ztráty, celek je tvořen tržbami, resp. výkony. (1, s. 158) (13)

D. Analýza rozdílových ukazatelů

Cílem této metody je analyzovat rozdílové ukazatele vzniklé jako rozdíl dvou a více veličin. Jsou to nejčastěji ukazatele fondů finančních prostředků, které jsou využívány pro hodnocení likvidity podniku a pro řízení peněžních toků v podniku a dále ukazatele zisku na různých úrovních, které jsou využívány pro hodnocení výkonů různě pojatých objemů prostředků. (11, s. 69)

E. Analýza poměrových ukazatelů

Tato analýza využívá několika ukazatelů, jež jsou popsány níže, kdy analýza každého z nich poslouží pro zmapování vždy jednoho aspektu finanční situace daného podniku. Všechny vstupní údaje, jako podklady pro výpočet ukazatelů, musí být věcně propojeny a musejí být známy jednotlivé podíly těchto ukazatelů na celkovém výstupu. Výše zmíněnými ukazateli obvykle bývají tyto:

- ukazatele likvidity;

- ukazatele rentability;
- ukazatele zadluženosti;
- ukazatele aktivity;
- ukazatele obratovosti;
- ukazatele kapitálového trhu;
- ukazatele nákladovosti;
- ukazatele produktivity aj. (11, s. 69,70)

I Ukazatelé likvidity

Tzv. likvidita společnosti je schopnost společnosti uhrazovat včas její závazky. Likvidita určité složky majetku pak značí, jak rychle a bez větší ztráty hodnoty lze přeměnit majetek na finanční hotovost. (20, s. 48)

Z hlediska finanční rovnováhy je likvidita velmi důležitá, protože jen velmi dobře likvidní společnost je schopna splnit své závazky. Ale na druhou stranu je příliš velká míra likvidity špatným znamením pro vlastníky společnosti, protože finanční prostředky společnosti jsou vázány v aktivech, které mohou snižovat rentabilitu. Je tedy potřeba najít takovou hodnotu likvidity, aby neškodila ani na jedné straně.

Ukazatelé likvidity jsou následující:

- Okamžitá likvidita – zahrnuje pouze ty nejlikvidnější položky z rozvahy. Do pohotových prostředků zařazujeme peníze na běžném účtu, v pokladně nebo sem mohou patřit cenné papíry či šeky. Doporučená hodnota pro okamžitou likviditu se pohybuje v intervalu $<0,9 - 1,1>$, dolní hranice je 0,6 včetně. Okamžitá likvidita je vyjádřena následujícím vzorcem (20, s. 49):

$$\text{okamžitá likvidita} = \frac{\text{finanční majetek}}{\text{krátkodobé závazky}};$$

- Pohotová likvidita – pro ukazatel pohotové likvidity platí, že čítec by měl být vzhledem ke jmenovateli v poměru 1:1. Z toho tedy vyplývá, že doporučené hodnoty pro tento ukazatel budou také v poměru 1:1. Tento jev značí, že by se společnost dokázala

vyrovnat se svými závazky, aniž by musela prodat své zásoby. Pohotová likvidita je vyjádřena následujícím vztahem (20, s. 50):

$$\text{pohotov\acute{a} likvidita} = \frac{\text{ob\acute{e}žn\acute{a} aktiva} - \text{z\acute{a}soby}}{\text{kr\acute{a}tkodob\acute{e} z\acute{a}vazky}};$$

- Běžná likvidita – tento ukazatel říká, kolikrát pokryjí oběžná aktiva krátkodobé závazky společnosti, anebo pomocí kolika jednotek oběžných aktiv se pokryje jedna jednotka krátkodobých závazků. Doporučené hodnoty pro běžnou likviditu se pohybují v intervalu <1,5 – 2,5>, dolní hranice je 1 včetně. Tento ukazatel lze vypočítat z následujícího vztahu (20, s. 50):

$$\text{běžn\acute{a} likvidita} = \frac{\text{ob\acute{e}žn\acute{a} aktiva}}{\text{kr\acute{a}tkodob\acute{e} z\acute{a}vazky}}.$$

II Ukazatelé rentability

Měřítkem schopnosti společnosti vytvářet si nové zdroje, a dosahovat tak zisku je rentabilita neboli výnosnost vloženého kapitálu. U výpočtu rentability se vychází ze dvou základních účetních výkazů. První z nich je výkaz zisku a ztráty a ten druhý je rozvaha. (21, s. 63)

Rentabilita je pak vyjadřována jako poměr zisku k částce vloženého kapitálu. Pro finanční analýzu jsou nejdůležitější tři kategorie zisku, které můžeme vyčíst přímo z výkazu zisku a ztráty. První kategorií je tzv. Earnings Before Interest and Taxes (EBIT) což je zisk před odečtením daně, který odpovídá provoznímu výsledku hospodaření. Používá se k zajištění mezifirmního srovnání.

Další kategorií je Earnings After Taxes (EAT), což je zisk po odečtení daně neboli tzv. čistý zisk. Je to ta část zisku, kterou můžeme dělit na zisk rozdělený a zisk nerozdělený. Tuto položku najdeme ve výkazu zisku a ztrát v sekci výsledek hospodaření za běžné účetní období. Čistý zisk se využívá při hodnocení výkonnosti společnosti.

Poslední kategorie, tzv. Earnings Before Taxes (EBT) se využívá právě tam, kde chceme srovnávat výkonnosti dvou různých firem s různým daňovým zatížením.

Ukazatelé rentability jsou následující (21, s. 63):

- Rentabilita aktiv (ROA – Return on Assets) - vyjadřuje produkční sílu společnosti. Bez ohledu na způsob financování poměřuje zisk s celkovými aktivy investovanými do

podnikání. Doporučená hodnota by měla být vyšší než 5 %. Vyjádřena je následujícím vztahem (21, s. 63):

$$ROA = \frac{EBIT}{\text{celková aktiva}};$$

- Rentabilita investovaného kapitálu (ROCE – Return on Capital Employed) – tento ukazatel říká, kolik provozního hospodářského výsledku před zdaněním dosáhla společnost z jedné koruny, která byla investována. Výpočet provádíme dle vztahu (21, s. 64):

$$ROCE = \frac{EBIT}{\text{vlastní kapitál} + \text{rezervy} + \text{dlouhodobé závazky} + \text{dlouhodobé bankovní úvěry}};$$

- Rentabilita tržeb (ROS – Return on Sales) – tento ukazatel říká, kolik korun čistého zisku připadne na jednu korunu tržeb. Doporučená hodnota by měla být vyšší než 10 %. Výpočet provádíme dle vztahu (21, s. 64):

$$ROS = \frac{EBIT}{\text{tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb} + \text{tržby z prodeje zboží}};$$

- Rentabilita vlastního kapitálu (ROE – Return on Equity) – tento ukazatel označuje, kolik čistého zisku připadne na jednu korunu investovaného kapitálu. Je klíčová především pro akcionáře, kteří se rozhodují, zda investovat nebo nikoliv. Doporučená hodnota by se měla pohybovat přes 12 %. Vychází z následujícího vztahu (21, s. 64):

$$ROE = \frac{EAT}{\text{vlastní kapitál}};$$

III Ukazatelé zadluženosti

Ukazatele zadluženosti dávají informace z pohledu úvěrového zatížení společnosti. Zadluženost jako taková je do určité míry žádoucí jev, avšak její vyšší hodnoty je možná jen v případě vyšších hodnot podnikové rentability. Ukazatelé zadluženosti jsou následující (20, s. 58):

- Celková zadluženost – tento ukazatel vyjadřuje finanční úroveň společnosti a ukazuje míru krytí firemního majetku cizími zdroji. Čím vyšší hodnota tím je vyšším rizikem pro věřitele, především pak pro banku. Vychází z následujícího vztahu (20, s. 58):

$$\text{celková zadluženost} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{celková aktiva}} \times 100 (\%);$$

- Míra zadluženosti – jedná o poměrně významný ukazatel pro banku z hlediska poskytnutí úvěru. Cizí zdroje by neměly překročit jeden a půl násobek hodnoty vlastního jmění - optimální stav je nižší hodnota cizích zdrojů než vlastního jmění. Vychází z následujícího vztahu (20, s. 59):

$$\text{míra zadluženosti} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{vlastní jmění}} \times 100 (\%);$$

- Koeficient samofinancování – jedná se o opak celkové zadluženosti. Udává, do jaké míry je společnost schopna pokrýt své potřeby z vlastních zdrojů. Vychází z následujícího vztahu (20, s. 58):

$$\text{koeficient samofinancování} = \frac{\text{vlastní jmění}}{\text{celková aktiva}} \times 100 (\%).$$

IV Ukazatelé aktivity

Vázanost jednotlivých složek kapitálu v jednotlivých druzích aktiv a pasiv se měří pomocí ukazatele aktivity. Tyto ukazatele také měří schopnost společnosti využívat investované finanční prostředky. Jednotliví ukazatelé jsou následující (22, s. 47):

- Obrat celkových aktiv - měří efektivnost využití veškerých aktiv ve společnosti. Zobrazuje, jak se zhodnocují aktiva ve výrobní činnosti společnosti. Vychází z následujícího vztahu (22, s. 47):

$$\text{obrat celkových aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{celková aktiva}};$$

- Doba obratu zásob – jedná se o ukazatel intenzity využití zásob. Označuje, jak dlouho (ve dnech) jsou oběžná aktiva vázána ve formě zásob. Vychází z následujícího vztahu (22, s. 49):

$$\text{doba obratu zásob} = \frac{\text{zásoby}}{\text{tržby}} \times 365;$$

- Doba obratu pohledávek - ukazuje, jak dlouho jsou aktiva společnosti ve formě pohledávek, respektive jak dlouho je odměna vyplácena v průměru, a proto je někdy označována jako inkasní období. Vychází z následujícího vztahu (22, s. 50):

$$\text{doba obratu pohledávek} = \frac{\text{pohledávky}}{\text{tržby}} \times 365;$$

- Doba splácení závazků - vypovídá o tom, jak rychle je společnost schopna splácet své závazky. Vychází z následujícího vztahu (22, s. 51):

$$\text{doba splácení závazků} = \frac{\text{závazky}}{\text{tržby}} \times 365.$$

F. Analýza soustav ukazatelů

Tato analýza nahrazuje výsledné hodnoty analýzy ukazatelů zmíněných v předchozí podkapitole, neboť závěry z nich plynoucí si mohou v některých případech protiřečit. Soustava ukazatelů, vzniklá jako podklad pro aplikaci této metody, tak umožní postihnout více aspektů finanční situace podniku v jednom závěru. Dle charakteru vztahu, který mezi sebou jednotlivé ukazatele pojí, nejčastěji rozlišujeme následující soustavy ukazatelů (11, s. 70):

- bez formálních vazeb – ukazatele k analýze použití nejsou vzájemně provázány, přičemž se předpokládá, že vlivy jednotlivých ukazatelů se v konečném výsledku kumulují;
- formálně provázané – ukazatelé jsou propojeni alespoň základními souvislostmi, které mohou být následující struktury:
 - pyramidové – založené na funkčních vazbách, které jsou zpravidla výsledkem rozkladu souhrnného ukazatele na ukazatele dílčí, kdy způsob rozkladu jednotlivé ukazatele propojuje;
 - paralelní – ukazatelé, jež popisují vždy určitou oblast, jsou řazeny na základě jejich významnosti pro posuzování sledované vlastnosti. (11, s. 70)

G. Metody mezipodnikového srovnání

Tato analýza je samostatnou skupinou, kdy provedení vybraných metod navazuje na právě provedenou finanční analýzu. Cílem je formalizovat vyhodnocení zjištěných hodnot ukazatelů a porovnat výsledky finanční analýzy s výsledky dalších firem umístěných ve stejném odvětví trhu. (11, s. 71)

Mezi metody, jež lze využít k výše popsanému účelu, lze zařadit například tyto:

- analýza variability dat – rozptyl, směrodatná odchylka, variační koeficient;
- korelační a regresní analýza;
- standardizace hodnot;
- spider analýza – umožňuje porovnání s ostatními podniky na více úrovních, dle většího množství hledisek najednou. Tato metoda je založena na bázi grafického zobrazení, tzv. spider grafu (tzv. paprskovitý graf), kdy na každém paprsku grafu se vyskytuje názorné porovnání s hodnotami zvolených ukazatelů v jiné společnosti s průměrnými hodnotami oboru či skupiny podniků dle zvoleného účelu.

Tato část finanční analýzy podniku přináší velice hodnotné poznatky, avšak základním předpokladem pro úspěšné porovnání výsledných hodnot je existence velkého množství dat, která se v minulosti nashromáždila a se kterými výsledné hodnoty analýzy porovnáváme. Navíc by měla být tato data průběžně aktualizována, aby bylo zajištěno co nejaktuálnější porovnání. (11, s. 71)

Vyšší metody finanční analýzy

Tyto metody jsou založeny na náročnějších matematických postupech, mnohdy je využito například postupů statistické matematiky. Obvykle je členíme do dvou následujících kategorií (11, s. 72,73):

- matematicko-statistické metody – metody, jež využívá ekonomická statistika a které umožňují zpracování hromadných dat téhož druhu. Jsou jimi:
 - bodové a intervalové odhady ukazatelů;
 - analýza rozptylu;
 - regresní a korelační analýza;
 - statistické testy odlehlých dat;

- empirické distribuční funkce;
- autoregresní modelování;
- vícerozměrné analýzy:
 - faktorová analýza;
 - diskriminační analýza;
 - shluková analýza;
 - analýza hlavních komponentů;
- robustní metody.
- nestatistické metody – jsou užity tam, kde nelze použít statistické metody a jsou to následující metody (11, s. 72,73):
 - metody založené na teorii matných (fuzzy) množin;
 - metody založené na alternativní teorii množin;
 - metody formální matematické logiky;
 - expertní systémy;
 - metody fraktální geometrie;
 - neuronové sítě;
 - metody založené na gnostické teorii neurčitých dat. (11, s. 72,73)

1.2.6 Volba metod finanční analýzy

To, pro jakou z výše uvedených metod finanční analýzy se rozhodneme, závisí na mnoha faktorech. Těmi nejdůležitějšími jsou následující (11, s. 73):

- cíl prováděné finanční analýzy;
- dostupnost dat nezbytných k provedení finanční analýzy, jejich struktura a spolehlivost;
- výpočetní technika a software užité k finanční analýze;
- doba, za kterou musí být finanční analýza provedena;
- zdroje, které jsou pro provedení finanční analýzy k dispozici. (11, s. 73)

1.3 Bankrotní modely – Altmanova formule bankrotu (Z-skóre)

Bankrotní, neboli predikční modely, představují jistý systém včasného varování pro společnost. Příkladem takového modelu je právě Altmanova formule bankrotu (Z-skóre). Jedná se o model vyjadřující finanční situaci společnosti. Z-skóre je pak doplňujícím faktorem při finanční analýze společnosti. Vychází z následujícího vztahu: (21, s. 129)

$$Z = 0,717 \times A + 0,847 \times B + 3,107 \times C + 0,420 \times D + 0,998 \times E,$$

kde

- A*... pracovní kapitál/celková aktiva,
- B*... zisk po zdanění/celková aktiva,
- C*... zisk před zdaněním a úroky/celková aktiva,
- D*... základní kapitál/celkové dluhy,
- E*... celkové tržby/celková aktiva. (21, s. 129)

1.4 SWOT analýza

Pod tímto názvem se skrývá další ze mnou aplikovaných analytických metod, a sice univerzální metoda, jejímž cílem je zhodnotit vnitřní a vnější faktory, jenž potenciálně či skutečně ovlivňují úspěšnost ať už celého podniku či například pouze projektu, který se v rámci podnikové činnosti řeší. Nejčastěji je tento druh analýzy užíván jako situační analýza v rámci strategického řízení podniku.

Tato analýza vznikla v šedesátých letech minulého století a dnes je hojně využívána. Svůj název získala jako akronym z počátečních písmen anglických názvů jednotlivých v úvahu branných faktorů ovlivňujících podnik při tvorbě analýzy. Jsou jimi:

- **Strengths** – silné stránky;
- **Weaknesses** – slabé stránky;
- **Opportunities** – příležitosti;
- **Threats** – hrozby.(16)

1.4.1 Zápis SWOT analýzy

Faktory branné v úvahu při tvorbě SWOT analýzy zmíněné v předchozí kapitole dělíme dle dvojího způsobu do následujících skupin (16):

- dle prostředí:
 - interní faktory – silné stránky, slabé stránky;
 - externí faktory – příležitosti, hrozby.
- dle vlivu:
 - nápomocné k dosažení cílů – silné stránky, příležitosti;
 - škodlivé k dosažení cílů – slabé stránky, hrozby. (16)

Z tohoto členění pak vychází zápis celé analýzy, kterým je tzv. SWOT matice, viz Obrázek 1:

	NÁPOMOCNÉ (k dosažení cílů)	ŠKODLIVÉ (k dosažení cílů)
VNITŘNÍ PROSTŘEDÍ	STRENGTHS silné stránky	WEAKNESSES slabé stránky
VNĚJŠÍ PROSTŘEDÍ	OPPORTUNITIES příležitosti	THREATS hrozby

Obrázek 1 SWOT matice (16)

Silné stránky

Aspekty zařazené mezi silné stránky nám pomohou identifikovat oblasti, ve kterých je naše společnost před konkurencí. Jelikož tyto stránky pomáhají posilovat tržní pozici, cílem společnosti je jejich maximalizace.

Do silných stránek patří různé dosažené úspěchy, dovednosti, znalosti, schopnosti nebo zdroje. Silné stránky jsou ovšem pouze to, co vybočuje z průměru.

Slabé stránky

Jedná se o aspekty, které snižují vnitřní hodnotu společnosti a proto je cílem společnosti jejich minimalizace. Obvykle jsou tyto aspekty měřeny interním hodnotícím systémem nebo srovnáním s konkurencí.

Příležitosti

Jde o potenciální vnější příležitosti – šance pro rozvoj podniku a posílení pozice na trhu. Podnik se proto snaží o jejich správnou identifikaci a maximální využití. Tyto skutečnosti mohou podniku přinést úspěch v podobě např. větší poptávky, lepšího uspokojení zákazníků nebo zvýšení povědomí.

Hrozby

Hrozby jsou faktory vnějšího prostředí a leží mimo kontrolu společnosti. Hrozby představují možná rizika, která ohrožují dosažení cílů společnosti nebo její samotnou existenci. Cílem analýzy je hrozby identifikovat, sledovat a případně eliminovat.

Hrozby musejí společnost systematicky dlouhodobě řídit a předcházet jim. V opačném případě mohou přerůst v závažný problém. Při řízení hrozeb je možné využít tzv. Paretova pravidla „80/20“, kdy 20 % potenciálních hrozeb způsobí 80 % finančních ztrát. Při řízení hrozeb je proto nutné uspořádat jednotlivé položky postupně od nejzávažnějších po nejméně závažné.(17)

1.4.2 Rozšířená SWOT analýza

Tento pokročilejší typ analýzy vzniká integrací některých dalších technik strategické analýzy do klasické SWOT analýzy. Cílem této analýzy je formulování opatření pro eliminaci nepříznivých vlivů a podporu příznivých tendencí.

Rozšířená SWOT analýza identifikuje čtyři východiska pro tvorbu strategií, resp. pro formulaci rozvojových opatření. V obecné rovině je označujeme jako:

- Strategie SO (neboli strategie MAXI - MAXI) – cílem této strategie je využití co nejvíce silných stránek tak, abychom maximálně zužitkovali nastalé příležitosti;
- Strategie WO (neboli strategie MINI-MAXI) – cílem této strategie je překonání slabých stránek tak, aby bylo možno využít naskytnuté příležitosti;

- Strategie ST (neboli strategie MAXI - MINI) – cílem této strategie je využití silných stránek k eliminaci hrozeb;
- Strategie WT (neboli strategie MINI - MINI) – tato strategie řeší kumulaci nepříznivých předpokladů a zaměřuje se na minimalizaci negativních efektů.(18)

Níže uvedený Obrázek 2 ilustruje klasickou SWOT analýzu se zápisem strategií, které z ní vyplývají:

	S - SILNÉ STRÁNKY	W - SLABÉ STRÁNKY
O - PŘÍLEŽITOSTI	Strategie SO	Strategie WO
T - HROZBY	Strategie ST	Strategie WT

Obrázek 2 Rozšířená SWOT matice (16)

1.5 Časové řady

Časové řady jsou důležitými statistickými daty, jejichž prostřednictvím zkoumáme dynamiku vybraných jevů v čase. Jejich základním účelem je analýza příčin, které na tyto jevy působí a které je v minulosti ovlivňovaly, jako prostředek pro predikování budoucího vývoje.

V oboru ekonomie pak může takovou časovou řadou být například analýza poptávky po určitém výrobku. Základními pojmy souvisejícími s časovými řadami jsou:

- Statistická data – popisují společenské a ekonomické jevy v čase a jejich zápis je uskutečňován právě prostřednictvím tzv. časových řad;

- Časová (chronologická) řada – řada hodnot určitého ukazatele, uspořádaných z hlediska přirozené časové posloupnosti. Přitom je nutné, aby věcná náplň ukazatele i jeho prostorové vymezení byly shodné v celém sledovaném časovém úseku. (19, s. 115)

1.5.1 Rozdělení časových řad

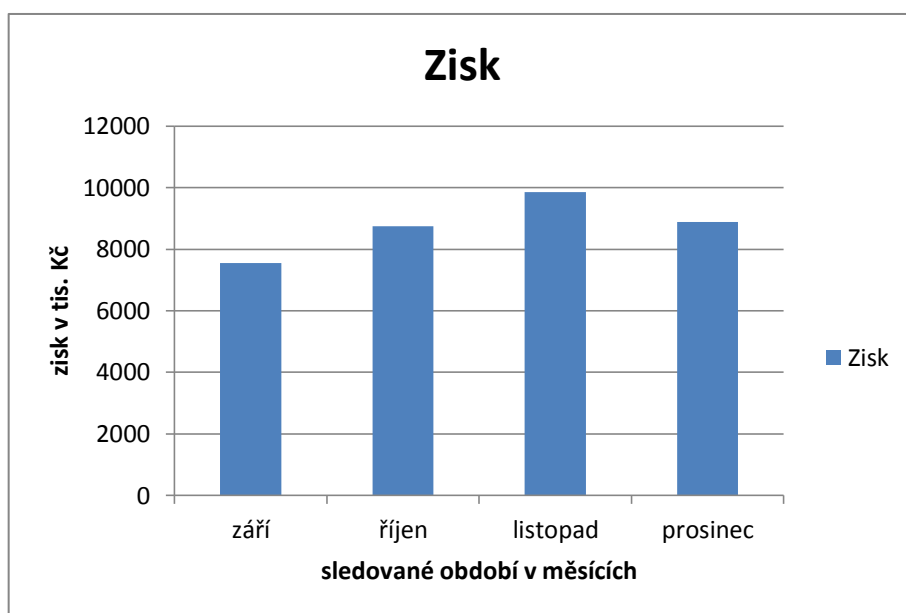
Časové řady můžeme dle povahy jejich údajů rozdělit na intervalové časové řady a okamžikové časové řady.

Intervalové časové řady

Tyto řady zahrnují ukazatele, které charakterizují kolik jevů, věcí, událostí apod. vzniklo či zaniklo v určitém časovém intervalu. Jedná se například o počet narozených lidí v období vybraných let. Údaje intervalových časových řad lze sčítat a tím vytvořit součty za více období. (19, s. 116)

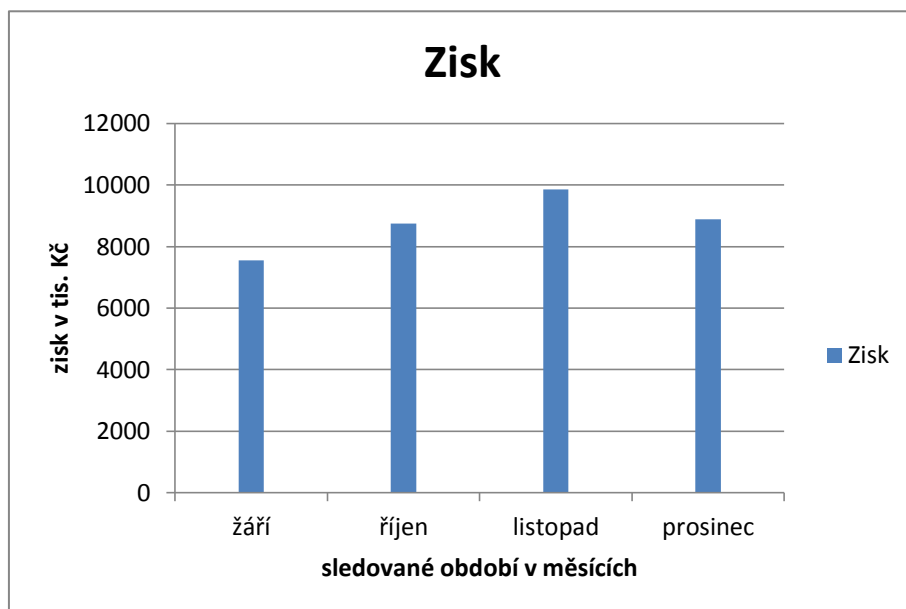
Tyto časové řady bývají často znázorňovány následujícími způsoby:

- Sloupkovými grafy – obdélníky, jejichž základny jsou rovny délkám intervalů a výšky jsou rovné hodnotám časové řady v příslušném intervalu, příklad takového Grafu 1:

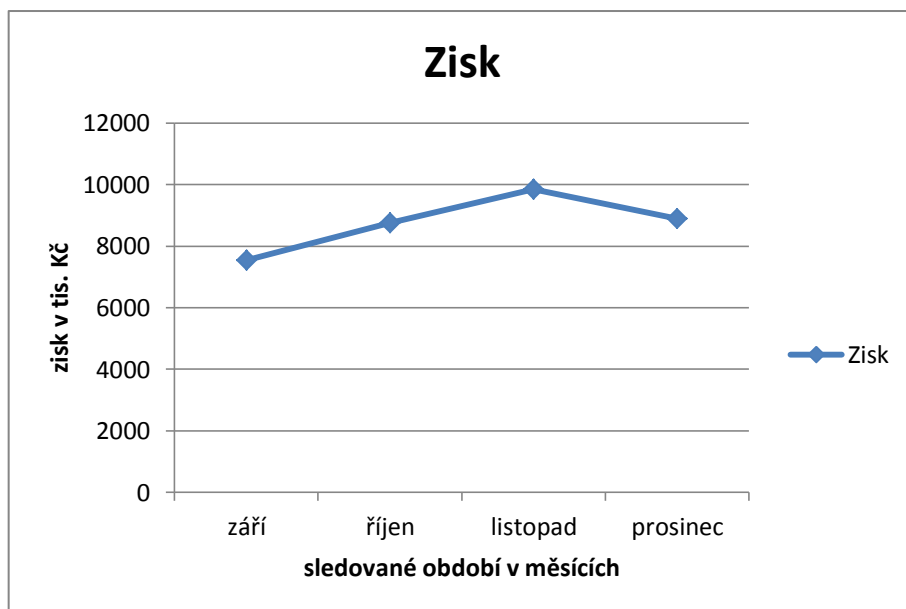
Graf 1 Příklad sloupkového grafu (vlastní zpracování dle 19, s. 117)

- Hůlkovými grafy – příslušné hodnoty časové řady se vynášejí ve středech intervalů jako úsečky, příkladem je Graf 2:

Graf 2 Příklad hůlkového grafu (vlastní zpracování dle 19, s. 117)

- Spojnicovými grafy – jednotlivé hodnoty časové řady jsou vyneseny ve středech příslušných intervalů a spojeny, příkladem je Graf 3 (19, s. 117):

Graf 3 Příklad spojnicového grafu (vlastní zpracování dle 19, s. 117)

Okamžikové časové řady

Tyto řady zahrnují ukazatele, které charakterizují kolik jevů, věcí, událostí apod. existuje v určitém časovém okamžiku: Jedná se například o střední počet žen zaměstnaných v daném podniku ve vybraných letech.

Zatímco údaje intervalových časových řad lze sčítat a tím vytvořit součty za více období, sčítání údajů okamžikových časových řad není možné. (19, s. 116)

Okamžikové časové řady graficky znázorňujeme výhradně spojnicovými grafy, kde hodnoty ukazatelů této časové řady, vynesené na časové ose ke zvolenému časovému okamžiku, se spojí úsečkami. (19, s. 117)

1.5.2 Charakteristiky časových řad

Průměr intervalové řady

Uvažujeme časovou řadu intervalového ukazatele, jejíž hodnoty v intervalech t_i , kde $i = 1, 2, \dots, n$, označíme y_i , přičemž předpokládáme, že tyto hodnoty jsou kladné a středy časových intervalů jsou stejně dlouhé.

Průměr intervalové řady označujeme \bar{y} , a vypočítáme jej jako aritmetický průměr hodnot časové řady v jednotlivých intervalech (19, s. 118):

$$\bar{y} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n y_i.$$

Průměr okamžikové řady

Uvažujeme časovou řadu okamžikového ukazatele, jejíž hodnoty v intervalech t_i , kde $i = 1, 2, \dots, n$, označíme y_i , přičemž předpokládáme, že tyto hodnoty jsou kladné a intervaly mezi sousedními časovými okamžiky jsou stejně dlouhé.

Průměr okamžikové řady označujeme také \bar{y} , a počítáme jej dle vzorce (19, s. 118):

$$\bar{y} = \frac{1}{n-1} \left[\frac{y_1}{2} + \sum_{i=2}^{n-1} y_i + \frac{y_n}{2} \right].$$

První difference

První difference neboli absolutní přírůstky, jsou nejjednoduššími charakteristikami popisu vývoje časové řady. Označené ${}_1d_i(y)$ je vypočítáme jako rozdíl dvou po sobě jdoucích hodnot časové řady, tedy následujícím způsobem (19, s. 120):

$${}_1d_i(y) = y_i - y_{i-1}, \quad i = 2, 3, \dots, n.$$

Výsledek první diference nám udává přírůstek hodnoty časové řady, tudíž o kolik se změnila její hodnota v určitém okamžiku, resp. období vzhledem k předcházejícímu okamžiku, resp. období. Zjistím-li, že první diference se pohybují kolem konstanty, můžeme říct, že sledovaná časová řada má lineární trend, tzn. její vývoj lze proložit přímkou.

Průměr prvních diferencí

Z prvních diferencí lze vypočítat jejich prostý aritmetický průměr označený $\overline{1d(y)}$, který vyjadřuje průměrnou změnu hodnoty časové řady za jednotkový časový interval. Početně provádíme průměr prvních diferencí dle následujícího vzorce (při označení jako výše) (19, s. 120):

$$\overline{1d(y)} = \frac{1}{n-1} \sum_{i=2}^n 1d_i(y) = \frac{y_n - y_1}{n-1}.$$

Koeficient růstu

Koeficient růstu vyjadřuje, kolikrát se zvýšila hodnota časové řady v určitém okamžiku, resp. období oproti bezprostředně předcházejícímu okamžiku, resp. období. Lze tedy říci, že vyjadřuje, jak rychle rostou resp. klesají hodnoty časové řady. Pokud koeficienty růstu dané časové řady kolísají kolem konstanty, trend ve vývoji časové řady lze vystihnout exponenciální funkcí. (19, s. 120)

Koeficient růstu značíme $k_i(y)$ a vypočítáme jej jako poměr dvou po sobě jdoucích hodnot časové řady dle vzorce (při označení jako výše) (19, s. 120):

$$k_i(y) = \frac{y_i}{y_{i-1}}, \quad i = 2, 3, \dots, n.$$

Průměrný koeficient růstu

Ze všech koeficientů růstu lze vypočítat průměrný koeficient růstu, který značíme $\overline{k(y)}$ a který vyjadřuje průměrnou změnu koeficientů růstu za jednotkový časový interval.

Hodnota průměrného koeficientu růstu závisí pouze na první a poslední hodnotě ukazatele časové řady, tudíž ostatní hodnoty uvnitř intervalu ji nijak neovlivní. Využívá se tedy pouze u těch časových řad, které mají monotónní vývoj: Pokud by toto pravidlo bylo porušeno, došlo by ke zkreslení výsledku. (19, s. 121)

Lze jej vypočítat jako geometrický průměr dle vzorce (při označení jako výše) (19, s. 121):

$$\overline{k(y)} = \sqrt[n-1]{\prod_{i=2}^n k_i(y)} = \sqrt[n-1]{\frac{y_n}{y_1}}.$$

1.5.3 Dekompozice časových řad

Hodnoty časové řady v oblasti ekonomiky velice často rozkládáme na několik složek. A právě tento rozklad se nazývá dekompozicí časových řad. Provádíme jej proto, abychom zjednodušili práci s časovými řadami, a napomohli tak zjištění zákonitostí a chování dané časové řady. (19, s. 123)

Pokud se jedná o tzv. aditivní dekompozici, lze hodnoty y_i časové řady vyjádřit pomocí následujícího součtu (19, s. 123):

$$y_i = T_i + C_i + S_i + e_i, i = 1, 2, \dots, n,$$

kde T_i ... trendová složka v čase t_i ,

C_i ... cyklická složka v čase t_i ,

S_i ... sezonní složka v čase t_i ,

e_i ... náhodná složka v čase t_i . (19, s. 123)

Trendová složka

Zkráceně tzv. trend vyjadřuje obecnou tendenci dlouhodobého vývoje sledovaného ukazatele v čase. Je důsledkem působení sil, které systematicky působí ve stejném směru. Touto silou může být například technologická změna ve výrobě. (19, s. 124)

Tento trend může růst, klesat nebo být konstantní, v závislosti na studovaném jevu. Je-li tento ukazatel časové řady v průběhu celého sledovaného období v podstatě na stejné úrovni a kolem této úrovně pouze kolísá, pak mluvíme o časové řadě bez trendu. (19, s. 124)

Sezónní složka

Tato složka vyjadřuje periodické změny v časové řadě, které se odehrávají během jednoho kalendářního roku a každý rok se opakují. Tyto změny mohou být způsobeny takovými faktory, jako je například střídání ročních období nebo lidské zvyky, kdy se cyklicky mění

ekonomická aktivita spotřebitelů. Pro zkoumání sezonní složky jsou vhodná především měsíční nebo čtvrtletní měření. (19, s. 124)

Cyklická složka

Jedná se o nejspornější složku časové řady. Délka jednotlivých cyklů časové řady, která je rovna vzdálenostem mezi dvěma sousedními horními, resp. dolními body zvratu, a také intenzita jednotlivých fází cyklického průběhu se mohou měnit. Tato složka bývá zpravidla výsledkem působení vnějších vlivů, avšak určení přesných příčin bývá problematické. (19, s. 124)

Reziduální složka

Reziduální složka je tvořena náhodnými fluktuacemi v průběhu časové řady, které nemají rozpoznatelný systematický charakter. Proto se také nepočítá mezi předchozí, tzv. systematické složky časové řady. Tato složka pokrývá také chyby v měření údajů časové řady a některé chyby, kterých se může zpracovatel dopustit (například výpočetní chyby). (19, s. 125)

2 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU

V následující části této bakalářské práce bude nejprve představena společnost COOP družstvo HB. Dále je realizována finanční analýza této společnosti pomocí vybraných ukazatelů, která je v této části poté okomentována.

Na následujícím Obrázku 3 je znázorněna oblast Havlíčkova Brodu:

Obrázek 3 Oblast Havlíčkův Brod (13)

Na následujícím Obrázku 4 je znázorněna síť prodejen v oblasti Havlíčkova Brodu:

Obrázek 4 Síť prodejen v oblasti HB (13)

2.1 Představení společnosti

Obchodní jméno společnosti: COOP družstvo HB

Sídlo společnosti: U Rajské zahrady 1912/3, 130 00 Praha 3 – Žižkov

IČO: 00032115

DIČ: CZ00032115

Zápis v OR: Městského soudu v Praze, oddíl Dr, vložka 8053

Datum zápisu v OR: 5. listopadu 1956 (13)

Na následujícím Obrázku 5 je uvedeno logo společnosti:

Obrázek 5 Logo společnosti COOP družstvo HB (13)

2.1.1 Předmět podnikání

Předmětem podnikání společnosti COOP družstvo HB jsou následující činnosti:

- silniční motorová doprava – osobní provozovaná vozidly určenými pro přepravu nejvýše 9 osob včetně řidiče,
- prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin,
- výroba a prodej elektřiny,
- poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru,

- hostinská činnost,
- řeznictví a uzenářství,
- pekařství, cukrářství,
- projektová činnost ve výstavbě,
- provádění staveb, jejich změn a odstraňování,
- poskytování technických služeb k ochraně majetku a osob,
- výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona. (13)

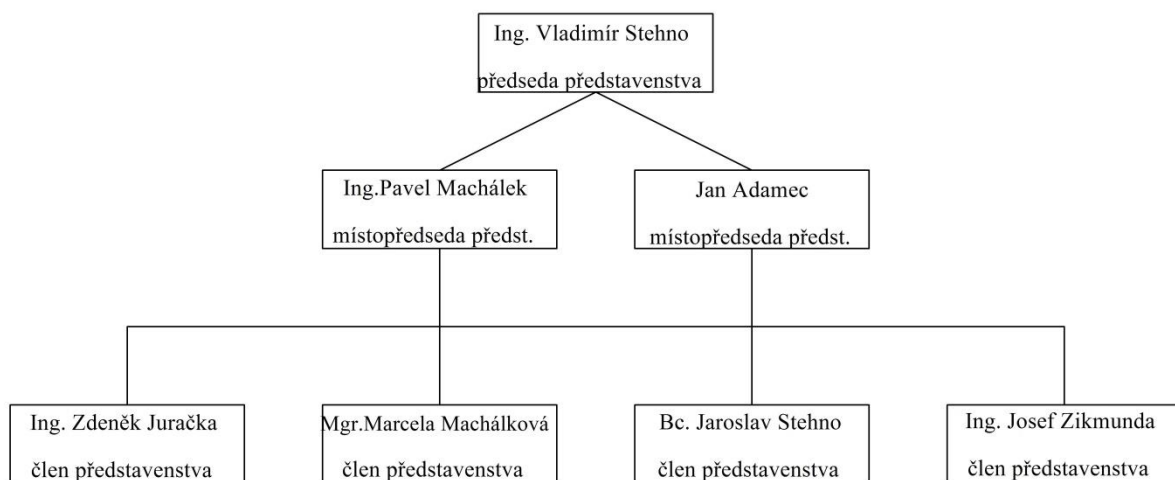
2.1.2 Orgány společnosti a organizační struktura společnosti

Orgány společnosti

Družstvo zastupuje samostatně předseda nebo některý z místopředsedů či společně dva jiní členové představenstva. (13)

Organizační struktura společnosti

Organizační struktura společnosti je znázorněna diagramem na Obrázku 6:

Obrázek 6 Organizační struktura společnosti (vlastní zpracování dle 13)

2.2 Finanční analýza

V následujících kapitolách provedu vybrané finanční analýzy a okomentuji jejich výsledky.

2.2.1 Horizontální analýza

Z výsledků horizontální analýzy aktiv v Tabulce 1 je zřejmé, že celková aktiva v průběhu sledovaného období mají rostoucí tendenci. To je způsobeno rostoucí hodnotou dlouhodobého majetku a také růstem oběžných aktiv.

Tabulka 1 Horizontální analýza aktiv (vlastní zpracování dle příloh 1-5)

AKTIVA (abs. změna v tis. Kč)	2012- 2013	2013- 2014	2014- 2015	2015- 2016	2016- 2017
AKTIVA CELKEM	46 546	102 478	71 493	142 862	175 663
Dlouhodobý majetek	14 976	9 370	30 900	103 990	134 503
Dlouhodobý nehmotný majetek	-147	0	0	0	0
Dlouhodobý hmotný majetek	-25 735	-6 362	26 261	-9 549	86 576
Dlouhodobý finanční majetek	40 858	15 732	4 639	113 539	47 927
Oběžná aktiva	31 538	93 126	37 375	42 303	40 463
Zásoby	16 298	61 041	17 044	33 547	8 184
Dlouhodobé pohledávky	-33	42	-42	-16	0
Krátkodobé pohledávky	6 506	-2 267	18 304	11 892	27 065
Krátkodobý finanční majetek	8 767	34 310	2 069	8 101	-989
Časové rozlišení	32	-18	3 218	-3 431	697

Časové rozlišení má v období od roku 2012 do roku 2013 pozvolnou rostoucí tendenci, v následujícím období, tj. od roku 2013 do roku 2014 hodnota nepatrně klesá, dále od roku 2014 do roku 2015 se opět projevuje rostoucí tendence, která je způsobena výrazným zvýšením položky příjmy příštích období. V následujícím období, tj. od roku 2015 do roku 2016 hodnota opět klesá, avšak poté znovu hodnota začíná stoupat. Tyto změny se však dějí v menším měřítku oproti výše zmíněným hodnotám.

Výše popsané je patrné z Grafu 4:

Graf 4 Časové rozlišení aktiv v letech 2012-2017 (vlastní zpracování dle příloh 1-5)

Z výsledků horizontální analýzy pasiv v Tabulce 2 je zřejmé, že celková pasiva v průběhu sledovaného období mají rostoucí tendenci. To je způsobeno výrazným vzrůstem hodnot výsledku hospodaření minulých let a taktéž výsledku hospodaření za běžné účetní období. Vlastní kapitál má v celém sledovaném období rostoucí tendenci. Hodnota cizích zdrojů během roku 2014 výrazně vzrostla, což bylo způsobeno vzrůstem hodnot položek „Závazky z obchodních vztahů“ a „Jiné závazky“. Táž situace se poté opakuje i v roce 2016.

Tabulka 2 Horizontální analýza pasiv (vlastní zpracování dle příloh 1-5)

PASIVA (abs. změna v tis. Kč)	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017
PASIVA CELKEM	46 546	102 478	71 493	142 862	175 663
Vlastní kapitál	20 879	18 773	69 153	77 607	170 822
Základní kapitál	-964	-339	-440	-52	179
Kapitálové fondy	-2 349	156	4 828	467	-20 008
Rezervní fondy	2 408	-735	-592	-436	46 172
VH minulých let	10 526	24 785	19 690	65 356	110 788
VH běžného účetní období	11 258	-5094	45 667	12 272	33 691
Cizí zdroje	25 827	83 749	2 340	65 170	4 919
Rezervy	0	0	0	0	0
Dlouhodobé závazky	636	424	816	1 396	3 402
Krátkodobé závazky	25 191	83 325	1 524	63 774	1 517
Bankovní úvěry a výpomoci	0	0	0	0	0
Časové rozlišení	-160	-44	0	85	-78

V Tabulce 3 můžeme sledovat výsledky horizontální analýzy výkazu zisku a ztrát. Lze vysledovat, že v celém sledovaném období má hodnota výsledku hospodaření za účetní období rostoucí tendenci s výjimkou roku 2014, kdy došlo k nepatrnému poklesu. To je způsobeno neustále se zvyšujícím odbytem vlastních výrobků a vzrůstem provozních výnosů.

Tabulka 3 Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty (vlastní zpracování dle příloh 1-5)

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY (abs. změna v tis. Kč)	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Tržby za prodej zboží	79 303	140 371	600 067	80 193	414 183
Náklady vynaložené na prodej zboží	64 750	109 512	455 497	45 781	321 113
Obchodní marže	14 553	30 859	144 570	-	-
Tržby za prodej vlastních výrobků	2 580	4 029	27 956	15 766	33 776
Tržby za prodej dlouhodobého majetku a materiálu	-1 225	-18 062	-583	8 278	63 775
Ostatní provozní výnosy	-23	1 472	2 554	7 053	64 327
Ostatní provozní náklady	68	-484	1 806	3 744	30 094
Nákladové úroky	-558	-105	-14	-118	153
Daň z příjmu za běžnou činnost	2 954	770	9 091	2 381	12 070
Výsledek hospodaření před zdaněním	14 212	-4 324	54 758	14 653	45 761
Výsledek hospodaření za účetní období	11 258	-5 094	45 667	12 272	33 691

2.2.2 Vertikální analýza

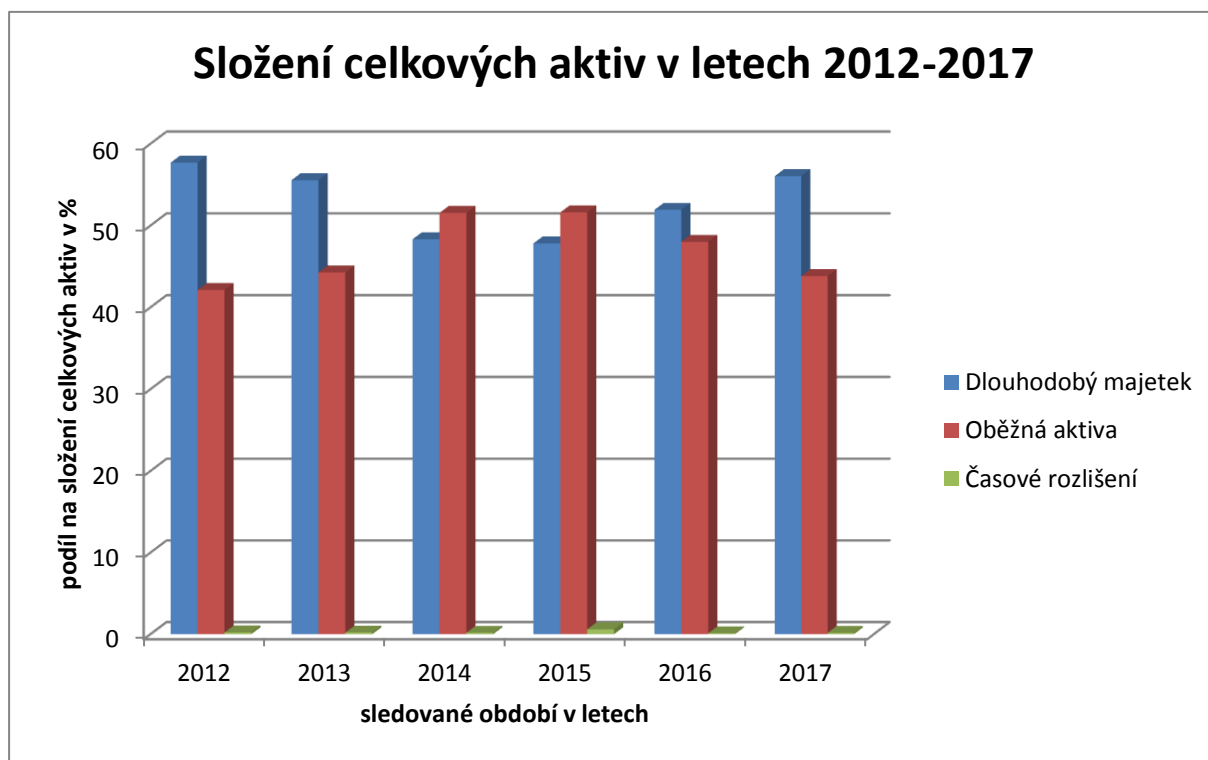
Vertikální analýza aktiv je zachycena v Tabulce 4. Její hodnoty ukazují, jak se měnila jejich struktura. Od roku 2012 do roku 2015 dochází ke snižování dlouhodobého majetku, který však stále kolísá kolem polovičního podílu hodnot celkových aktiv. Můžeme také vysledovat pokles dlouhodobého hmotného majetku za současného vzrůstu dlouhodobého

finančního majetku. Podíl zásob na celkových hodnotách aktiv v průběhu celého sledovaného období kolísá kolem 22 %.

Tabulka 4 Vertikální analýza aktiv (vlastní zpracování dle příloh 1-5)

AKTIVA (struktura v %)	2012	2013	2014	2015	2016	2017
AKTIVA CELKEM	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Dlouhodobý majetek	57,68	55,55	48,31	47,81	51,91	56,04
Dlouhodobý nehmotný majetek	0,03	0	0	0	0	0
Dlouhodobý hmotný majetek	51,30	42,36	34,79	34,99	28,12	31,70
Dlouhodobý finanční majetek	6,35	13,18	13,52	12,83	23,75	24,34
Oběžná aktiva	42,11	44,26	51,53	51,60	48,00	43,81
Zásoby	20,90	19,61	26,93	26,63	26,11	22,51
Dlouhodobé pohledávky	0,003	0,01	0,01	0,002	0	0
Krátkodobé pohledávky	12,17	12,00	9,93	11,47	10,95	11,70
Krátkodobý finanční majetek	11,19	10,49	14,66	13,51	2,20	1,74
Časové rozlišení	0,20	0,19	0,16	0,59	0,10	0,15

V Grafu 5 můžeme sledovat celkové rozložení aktiv v letech 2012 až 2017:

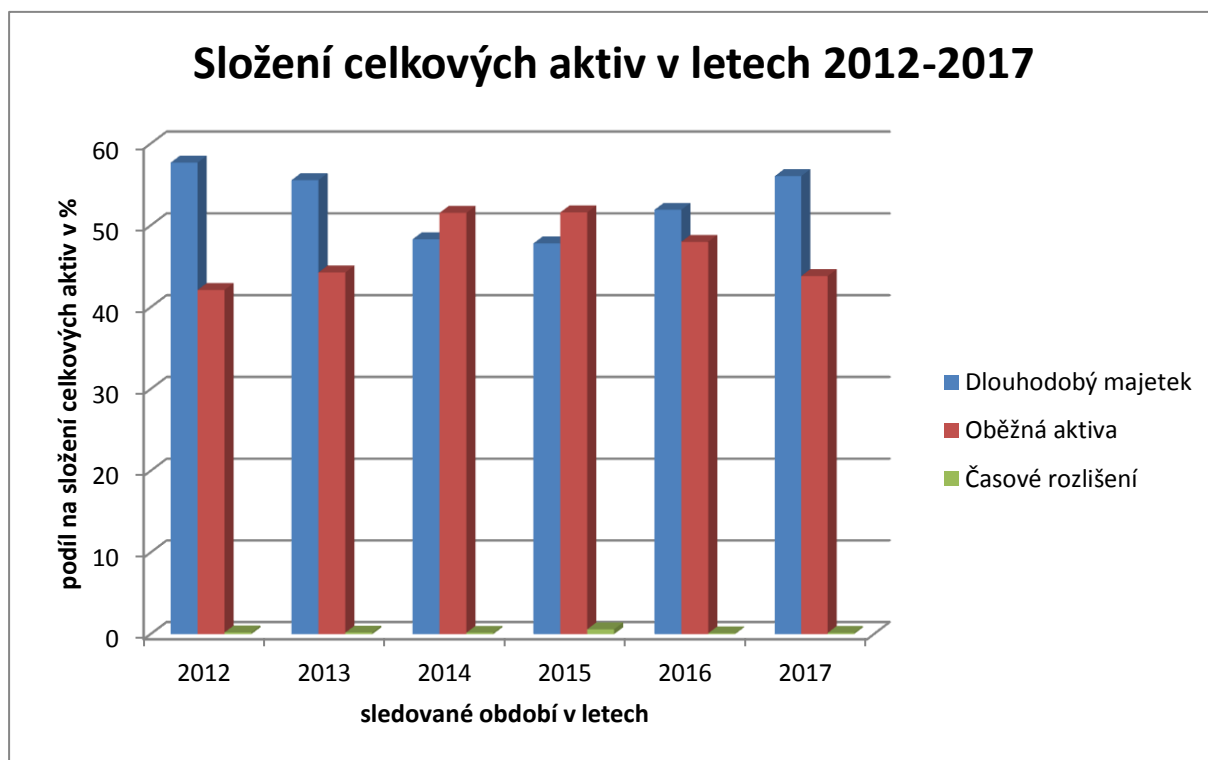
Graf 5 Složení celkových aktiv v letech 2012-2017 (vlastní zpracování dle příloh 1-5)

Následující Tabulka 5 zachycuje výsledky vertikální analýzy pasiv v průběhu sledovaného období od roku 2012 do roku 2017. Nejvýraznější položkou, která se na složení pasiv podílí, je vlastní kapitál, jehož hodnota v průběhu sledovaného období kolísá kolem 70 %. Podíl rezervních fondů na celkových pasivech se v průběhu let zmenšuje a naopak podíl výsledku hospodaření minulých let na výsledných hodnotách se zvyšuje.

Tabulka 5 Vertikální analýza pasiv (vlastní zpracování dle příloh 1-5)

PASIVA (struktura v %)	2012	2013	2014	2015	2016	2017
PASIVA CELKEM	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Vlastní kapitál	76,67	73,99	65,32	68,40	66,09	71,32
Základní kapitál	3,82	3,33	2,76	2,43	2,02	1,70
Kapitálové fondy	13,57	12,01	10,16	9,83	8,27	4,97
Rezervní fondy	40,18	37,24	31,33	28,17	23,50	23,97
VH minulých let	16,43	16,95	18,08	19,01	23,39	30,04
VH běžného účetního období	2,66	4,47	3,00	8,97	8,90	10,63
Cizí zdroje	23,30	26,00	34,68	31,60	33,90	28,68
Rezervy	0	0	0	0	0	0
Dlouhodobé závazky	0,59	0,66	0,62	0,67	0,72	0,92
Krátkodobé závazky	22,71	25,34	34,07	30,93	33,18	27,76
Bankovní úvěry a výpomoci	0	0	0	0	0	0
Časové rozlišení	0,04	0,01	0	0	0,01	0

V Grafu 6 můžeme sledovat celkové rozložení pasiv v letech 2012 až 2017:

Graf 6 Složení celkových pasiv v letech 2012-2017 (vlastní zpracování dle příloh 1-5)

2.3 Poměrové ukazatele

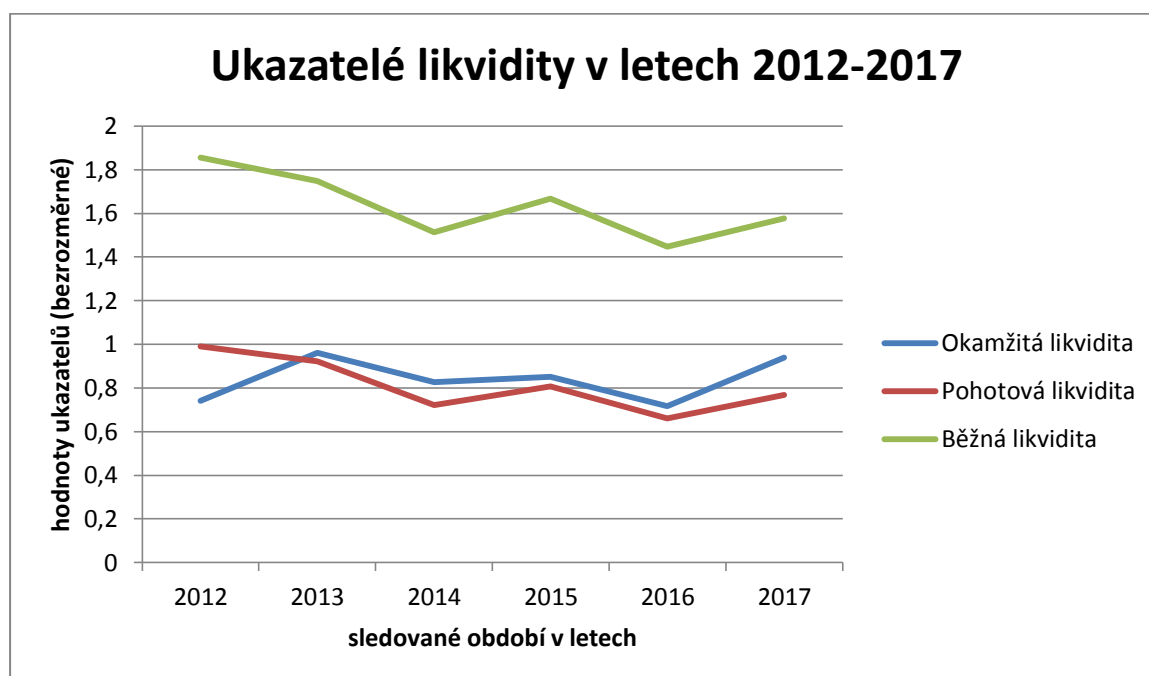
2.3.1 Analýza likvidity

Výsledky analýzy likvidity jsou zachyceny v Tabulce 6. Z té je patrné, že všichni ukazatelé likvidity mají kolísavý trend. Běžná likvidita vždy splnila spodní i horní doporučenou hranici, pohybuje se tedy v rozmezí 1,5 % až 2,5 %. Hodnoty okamžité likvidity se pohybují v rozmezí od 0,716 do 0,962. Vzhledem k tomu, že interval doporučení pro tento ukazatel je 0,9 – 1,1 lze říci, že společnost má problém s udržením se nad minimální hranici, avšak stále není situace kritická, tedy hodnoty neklesly pod 0,2. Hodnoty pohotové likvidity se pohybují v rozmezí hodnot od 0,660 do 0,991. Doporučená spodní hranice pro pohotovou likviditu je 1, tudíž se společnost pohybuje pod doporučeným spodním limitem, avšak k horní doporučené hodnotě 1,5 se ani nepřiblíží. To je způsobeno tím, že hodnota krátkodobých závazků převyšuje hodnotu finančního majetku.

Tabulka 6 Vývoj likvidity v letech 2012-2017 (vlastní zpracování dle příloh 1-5)

Ukazatel (-)	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Okamžitá likvidita	0,742	0,962	0,827	0,851	0,716	0,940
Pohotová likvidita	0,991	0,922	0,722	0,807	0,660	0,767
Běžná likvidita	1,855	1,747	1,513	1,668	1,447	1,578

V Grafu 7 můžeme sledovat ukazatele likvidity v letech 2012 až 2017:

Graf 7 Ukazatelé likvidity v letech 2012-2017 (vlastní zpracování dle příloh 1-5)

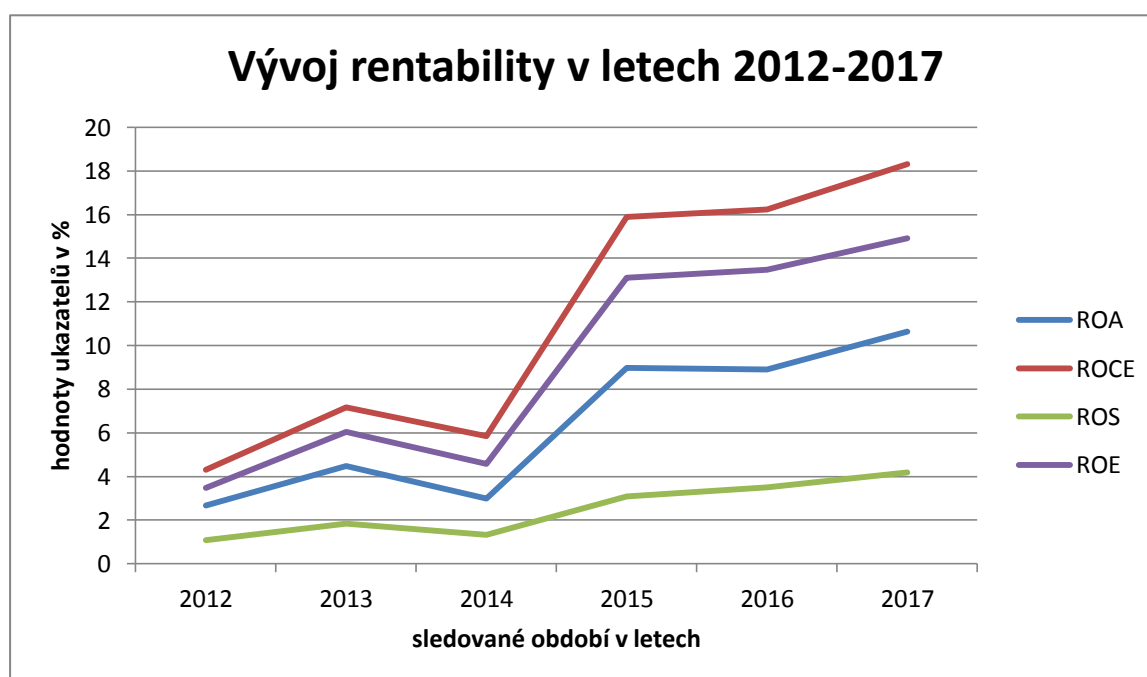
2.3.2 Analýza rentability

V Tabulce 7 jsou vyobrazeny výsledky jednotlivých druhů rentabilit. Rentabilita aktiv se v prvních třech letech sledovaného období pohybuje pod doporučenou minimální hranicí 5%, v letech následujících ji však převyšuje. Rentabilita vlastního kapitálu se v letech 2012-2014 pohybuje pod doporučenou hodnotou 12 %, ovšem v následujících letech se hodnoty rentability vlastního kapitálu přes doporučenou hranici přehoupaly. Informace z tohoto ukazatele jsou důležité i pro investory, neboť právě na jejích hodnotách závisí rozhodnutí, do jakého odvětví investovat finanční prostředky. Rentabilita tržeb ani v jednom ze sledovaných let nepřekročila doporučenou hranici 10 %.

Tabulka 7 Vývoj rentability v letech 2012-2017 (vlastní zpracování dle příloh 1-5)

Ukazatel (%)	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ROA	2,660	4,466	2,995	8,966	8,904	10,627
ROCE	4,305	7,176	5,836	15,899	16,238	18,303
ROS	1,072	1,845	1,323	3,089	3,510	4,185
ROE	3,470	6,035	4,585	13,109	13,473	14,902

Výsledky analýzy rentability jsou znázorněny v Grafu 8:

Graf 8 Vývoj rentability v letech 2012-2017 (vlastní zpracování dle příloh 1-5)

2.3.3 Analýza zadluženosti

Analýza zadluženosti je zachycena v Tabulce 8. Celková zadluženost dosahuje nejnižší hodnoty na počátku sledovaného období v roce 2012, a to zhruba 23,3 %. Naopak v roce 2014 činí celková zadluženost téměř 34,7 %. Ve sledovaném období se pak míra zadluženosti pohybuje v rozmezí od 30,390 % do 53,100 %. Koeficient samofinancování se ve sledovaném období pohybuje vysoko nad doporučenou minimální hranicí 50 %, což je pro společnost velmi dobré.

Tabulka 8 Vývoj zadluženosti v letech 2012-2017 (vlastní zpracování dle příloh 1-5)

Ukazatel (%)	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Celková zadluženost	23,297	25,997	34,683	31,603	33,899	28,684
Míra zadluženosti	30,390	35,134	53,100	44,205	51,292	40,221
Koeficient samofinancování	76,703	74,003	65,317	68,397	66,101	71,316

2.3.4 Analýza aktivity

Analýza vybraných ukazatelů aktiv je zobrazena v Tabulce 9. Z této tabulky je zřejmé, že obrat celkových aktiv se pohybuje poměrně vysoko nad doporučenou hodnotou 1, kdy z 1 Kč majetku je získána alespoň 1 Kč tržeb. Doba obratu zásob je ve sledovaném období kolísavá, avšak v žádném ze sledovaných roků, se nezměnila výrazným způsobem. Doba obratu pohledávek (doba, kdy společnost nemůže disponovat penězi, které ji náleží) v roce 2013 nepatrně vzrostla a v roce následujícím poklesla, přičemž v roce 2015 poklesla dramaticky a to o téměř 7 dní. Po zbytek sledovaného období má pak doba obratu pohledávek rostoucí trend. Doba splácení závazků má kolísavý trend a pohybuje se v rozmezí od 34,271 do 55,940 dne. Tyto dny disponuje společnost cizím kapitálem.

Tabulka 9 Vývoj aktivity v letech 2012-2017 (vlastní zpracování dle příloh 1-5)

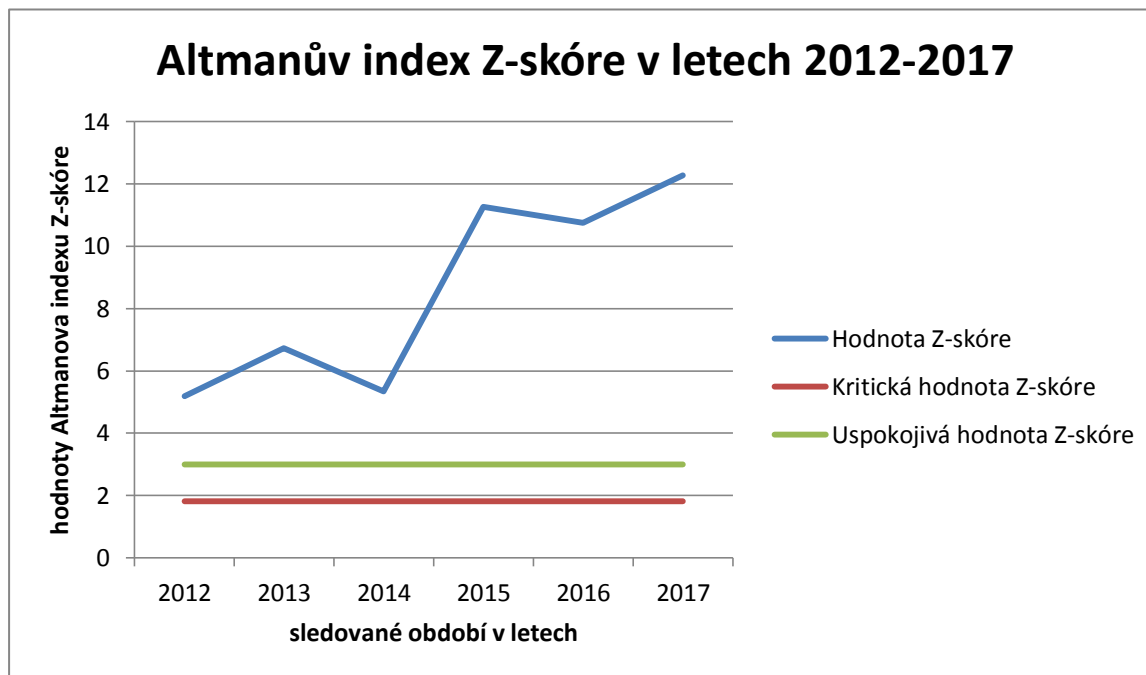
Ukazatel (-)	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Obrat celkových aktiv	2,481	2,421	2,263	2,903	2,537	2,539
Doba obratu zásob (dny)	28,454	31,087	42,840	33,024	37,052	31,919
Doba obratu pohledávek (dny)	17,672	18,354	16,027	9,245	15,754	16,815
Doba splácení závazků (dny)	34,271	39,199	55,940	39,740	48,770	41,232

2.4 Bankrotní modely

2.4.1 Altmanova formule bankrotu (Z-skóre)

Graf 9 zobrazuje hodnoty Altmanovy formule bankrotu. Červeně zbarvená přímka reprezentuje kritickou hodnotu finanční situace, zelená přímka zobrazuje uspokojivou hodnotu finanční situace z hlediska Z-skóre. Výsledné hodnoty Z-skóre zobrazené křivkou modré barvy dosahují v celém sledovaném období minimálních hodnot, dokonce je značně

převyšují. Tyto výsledky tedy potvrzují velmi dobrou finanční situaci podniku. Pouze v roce 2014 došlo k poklesu hodnot, ne však k dramatickému, od roku 2015 je trend opět rostoucí.

Graf 9 Altmanův index Z-skóre v letech 2012-2017 (vlastní zpracování dle příloh 1-5)

2.5 Časové řady

2.5.1 Charakteristika časové řady

Charakteristika časové řady pro zásoby

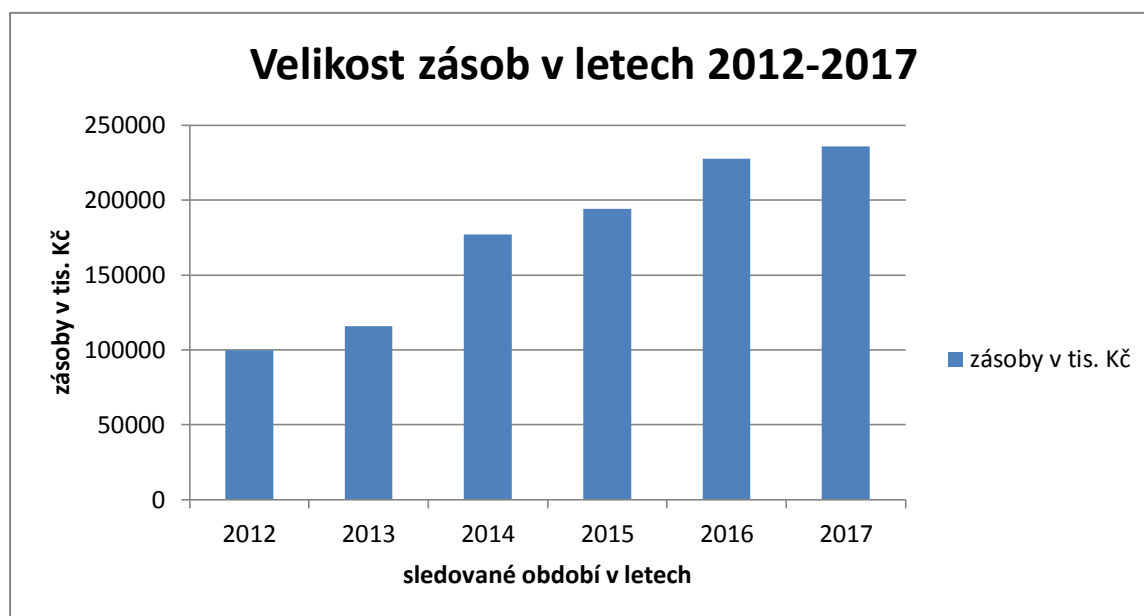
Tabulka 10 zobrazuje charakteristiku časové řady pro zásoby. Vzhledem k tomu, že uvedená řada je časová, použil jsem k vizualizaci jejích hodnot sloupcový graf. Z tabulky je patrné, že velikost zásob v průběhu sledovaného období neustále roste. Na konci sledovaného období, tedy v roce 2017 je hodnota velikost zásob oproti počátku sledovaného období, tedy roku 2013, téměř 2,5krát větší.

Z výpočtu průměru prvních diferencí lze usoudit, že ve sledovaném období roste velikost zásob každý rok v průměru o 27 222 800 Kč. Průměrný koeficient růstu říká, že se každý rok zvýší velikost zásob oproti předcházejícímu roku v průměru 1,199krát.

Tabulka 10 Charakteristika časové řady pro zásoby v období let 2012-2017 (vlastní zpracování dle příloh 1-5)

i	Roky	y_i	$1d_i(y)$	$k_i(y)$
1	2012	99 712	-	-
2	2013	116 010	16 298	1,163
3	2014	177 051	61 041	1,526
4	2015	194 095	17 044	1,096
5	2016	227 642	33 547	1,173
6	2017	235 826	8 184	1,036

Vizualizace prostřednictvím Grafu 10 prezentuje situaci změny velikosti zásob ve sledovaném období.

Graf 10 Velikosti zásob v letech 2012-2017 (vlastní zpracování dle příloh 1-5)

2.6 SWOT analýza

Následující tabulka 11 zobrazuje mnou vytvořenou SWOT matici pro aktuální situaci společnosti. Tabulku jsem sestavil na základě konzultace s rodinným příslušníkem, který je zároveň zaměstnancem této společnosti. Údaje v tabulce jsou seřazeny sestupně podle významnosti.

Tabulka 11 SWOT analýza (vlastní zpracování dle konzultace se zaměstnancem společnosti)

	Nápomocné	Škodlivé
Vnitřní prostředí	Silné stránky • Jedna z největších společností na českém trhu zabývající se nabídkou smíšeného zboží – tradiční společnost • Velmi dobře pokrytá distribuční sít' • Dbají na vysokou kvalitu zboží • Široké spektrum klientů • Bezproblémová a včasná doprava zboží • Kvalitní zázemí pro zaměstnance společnosti	Slabé stránky • Krátká otevírací doba o víkendech a v době státních svátků
Vnější prostředí	Příležitosti • Lepší reklama na území České republiky • Rozšiřování nabídky produktů	Hrozby • Silná konkurence • Relativně maloobchodní společnost

3 VLASTNÍ NÁVRHY ŘEŠENÍ

V této kapitole jsem se zaměřil na celkové shrnutí výkonnosti společnosti COOP Družstvo HB, u které byla provedena finanční analýza za období od roku 2012 po rok 2017. Na základě získaných hodnot vybraných ekonomických ukazatelů vypočtených z dat účetních výkazů, budu formulovat návrhy, které podle mého názoru mohou zlepšit finanční situaci společnosti, a tím její výkonnost.

Z výsledků horizontální analýzy *aktiv* je zřejmé, že celková aktiva v průběhu sledovaného období mají rostoucí tendenci. To je způsobeno rostoucí hodnotou dlouhodobého majetku a také růstem oběžných aktiv. Mým doporučením je nezastavovat růst celkových aktiv, například nákupem nových strojů a zařízení, který poukazuje na správné investice podniku.

Z výsledků horizontální analýzy *pasiv* je zřejmé, že celková pasiva v průběhu sledovaného období mají rostoucí tendenci. To je způsobeno výrazným zvýšením hodnot výsledku hospodaření za běžné účetní období a rovněž výsledku hospodaření minulých let. Doporučoval bych pokračovat ve stejném trendu i nadále.

Z výsledků horizontální analýzy *výkazu zisku a ztráty* je patrné, že v celém sledovaném období má hodnota výsledku hospodaření za účetní období rostoucí tendenci s výjimkou roku 2014, kdy došlo k nepatrnému poklesu. To je způsobeno neustále rostoucí hodnotou provozních výnosů a zvyšujícím odbytem vlastních výrobků. Doporučoval bych investovat do rozšíření sortimentu vlastních výrobků, případně do rozšíření stávajících prodejen tak, aby byla zvýšena hustota sítě prodejen, a obchody byly blíže stále většímu počtu lidí.

Z výsledků vertikální analýzy *pasiv* v průběhu sledovaného období od roku 2012 do roku 2017 jasně vyplývá, že na složení celkových pasiv se nejvýrazněji podílí vlastní kapitál, jehož hodnota v průběhu sledovaného období kolísá kolem 70 %. Podíl rezervních fondů na celkových pasivech se v průběhu let zmenšuje a naopak podíl výsledku hospodaření minulých let na výsledných hodnotách se zvyšuje. Podniku bych doporučil opatrné nakládání s rezervními fondy.

Z výsledků analýzy *likvidity* je patrné, že všechny ukazatele likvidity mají kolísavý trend. Běžná likvidita vždy splnila spodní i horní doporučenou hranici, pohybuje se tedy v rozmezí 1,5 % až 2,5 %. Hodnoty okamžité likvidity se pohybují v rozmezí od 0,716 do 0,962. Vzhledem k tomu, že doporučený interval pro tento ukazatel je v rozsahu 0,9 – 1,1 můžeme

řící, že společnost má problém s udržením se nad minimální hranici. Situace však stále není kritická, jelikož hodnoty neklesly pod 0,2. Hodnoty pohotové likvidity se pohybují v rozmezí hodnot od 0,660 do 0,991. Doporučená spodní hranice pro pohotovou likviditu je 1, tudíž se společnost pohybuje pod doporučený spodním limitem, ak horní doporučené hodnotě 1,5 se ani nepřiblíží. Pro zvýšení hodnoty pohotové likvidity doporučují snížit výši krátkodobých závazků, a to snížením závazků z obchodních vztahů a závazků ke státu či zaměstnancům.

Rentabilita *aktiv* se v prvních třech letech sledovaného období pohybuje pod doporučenou minimální hranicí 5%, v letech následujících ji však převyšuje. Rentabilita vlastního kapitálu se v letech 2012-2014 pohybuje pod doporučenou hodnotou 12 %, ovšem v následujících letech se tyto hodnoty již doporučenou hranici převýšily. Rentabilita tržeb ani v jednom ze sledovaných let nepřekročila doporučenou hranici 10 %. Doporučil bych pečlivě v dalším období tyto ukazatele sledovat, a snažit se zvýšit provozní výsledek hospodaření. Toho se dosáhne buď zvýšením ceny za zboží, anebo snížením nákladů na prodané zboží zavedením nových technologických postupů.

Celková zadluženost dosahuje nejnižší hodnoty na počátku sledovaného období v roce 2012, a to zhruba 23,3 %. Naopak v roce 2014 činí celková zadluženost téměř 34,7 %. Ve sledovaném období se pak míra zadluženosti pohybuje v rozmezí od 30,390 % do 53,1 %. Koeficient samofinancování se ve sledovaném období pohybuje vysoko nad doporučenou minimální hranicí 50 %, což je pro společnost velmi dobré. Doporučoval bych společnosti v tomto nastoleném trendu nadále pokračovat.

Z výsledků výpočtu Z-skóre je patrné, že společnost je ve velmi dobré finanční situaci, není tedy třeba žádné větší změny v ekonomické politice společnosti.

Co se týče udržitelnosti společnosti, společnost splňuje všechny tři základní pilíře udržitelnosti. Respektuje životní prostředí při výrobě ovocných koncentrátů. Nabízí dobrý plat pro své zaměstnance, a tím uspokojuje sociální zabezpečení svých zaměstnanců. A z ekonomického hlediska dbá, aby jejich zaměstnanci měli vysokou kvalifikaci. O těchto skutečnostech jsem měl možnost se přesvědčit, jak od rodinného příslušníka, který je zde zaměstnán, tak i z mé vlastní pracovní zkušenosti.

Z hlediska neekonomického hodnocení společnosti, které vyplývá ze SWOT analýzy, má společnost jisté rezervy. Při naplnění příležitostí, omezení hrozeb a slabých stránek společnosti, by společnost mohla dosahovat lepších výsledků.

Tato analýza nejen finanční, ale také společenské situace společnosti, by se mohla stát podkladem pro zvážení současné situace, ve které se společnost nalézá, a pro nové strategie směřování společnosti v budoucích letech.

Z mnou provedených analýz vyplývá, že společnost se nachází v uspokojivé finanční situaci a kroky, které podniká, jsou racionální a pro dosažení co největšího finančního zisku správné. Zároveň společnost poskytuje kvalitní finanční a společenské zázemí pro své zaměstnance a svým přístupem k zákazníkům dokazuje, že dbá o své dobré jméno.

ZÁVĚR

Základem pro provedení samostatné finanční analýzy byly teoretické poznatky čerpané z odborné literatury. Pro zhodnocení současného stavu společnosti a její výkonosti byly využity metody pro výpočet absolutních, poměrových ukazatelů, Altmanova bankrotního modelu a SWOT analýzy.

Všechny výpočty byly provedeny v systému Maple. Pro vytvoření tabulek a grafů byl použit program MS Excel. Touto aplikací byla provedena podrobná analýza předem zvolených ekonomických ukazatelů. Výsledky analýzy byly komentovány, a následně provedení společnosti COOP družstvo HB, bylo zformulováno doporučení, a popsány možné návrhy vyplývající z provedených analýz. Tyto návrhy mohou být využity pro zlepšení finanční výkonnosti společnosti a k dalšímu sledování jednotlivých ukazatelů a jejich vývoje.

Výkonnost společnosti COOP družstvo HB z hlediska finanční analýzy hodnotím jako uspokojivou. Nemůžeme však přehlédnout jisté rezervy společnosti, které je možné za splnění určitých podmínek vyčerpat.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

- (1) Kalouda, F.: Finanční analýza a řízení podniku. 2. rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2011. 299 s. ISBN 978-80-7380-315-5.
- (2) Finanční výkazy. In: *Stormware: Software development* [online]. Praha: Copyright, 2018 [cit. 2018-11-09]. Dostupné z: https://www.stormware.cz/prirucka-uctujeme-online/Uzavirani_ucetnich_knih/Financni_vykazy/
- (3) Zjednodušená rozvaha (balance). In: *AZ DATA: Účetnictví, daně, mzdy* [online]. Praha: Copyright, 2015 [cit. 2018-11-09]. Dostupné z: <http://www.az-data.cz/slovník/rozvaha>
- (4) Aktiva, majetek (Assets). In: *MANAGEMENT MANIA* [online]. Praha: Copyright, 2016 [cit. 2018-11-09]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/aktiva>
- (5) Pasiva In: *AZ DATA: Účetnictví, daně, mzdy* [online]. Praha: Copyright, 2015 [cit. 2018-11-09]. Dostupné z: <http://www.az-data.cz/slovník/pasiva>
- (6) Pasiva (Liabilities&Equity). In: *MANAGEMENT MANIA* [online]. Praha: Copyright, 2016 [cit. 2018-11-09]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/pasiva>
- (7) Výkaz zisků a ztráty neboli výsledovka. In: *Iučto* [online]. Praha: iÚčto.cz, 2017 [cit. 2018-11-09]. Dostupné z: <http://www.iucto.cz/vykaz-zisku-a-ztraty-neboli-vysledovka/>
- (8) Výkaz zisků a ztrát (Incomestatement). In: *MANAGEMENT MANIA* [online]. Praha: Copyright, 2016 [cit. 2018-11-09]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/vykaz-zisku-a-ztrat>
- (9) Peněžní tok (Cash flow). In: *MANAGEMENT MANIA* [online]. Praha: Copyright, 2016 [cit. 2018-11-09]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/penezni-tok>
- (10) Cash flow. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): WikimediaFoundation, 2001- [cit. 2018-11-09]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Cash_flow
- (11) KUBÍČKOVÁ, Dana a Irena JINDŘICHOVSKÁ. *Finanční analýza a hodnocení výkonnosti firmy*. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-80-7400-538-1.

- (12) Horizontální a vertikální analýza výkazů. *Kurzy sprint* [online]. Praha: Kurzy Sprint, 2017 [cit. 2018-11-18]. Dostupné z: <https://www.kurzysprint.cz/horizontalni-vertikalni-analyza-vykazu/>
- (13) COOP družstvo HB, IČO: 00032115. *Peníze.cz* [online]. Praha: Partners media, 2018 [cit. 2018-12-02]. Dostupné z: <https://rejstrik.penize.cz/00032115-coop-druzstvo-hb>
- (14) COOP družstvo HB. In: *Google obrázky* [online]. Praha, 2018 [cit. 2018-12-02]. Dostupné z: https://www.google.cz/search?client=opera&hs=Fgp&biw=1242&bih=570&tbm=isch&sa=1&ei=luEDXIbKHtKorgTYtIyQDg&q=coop+hb&oq=coop+hb&gs_l=img.3..0j0i30j0i24i7.30583.32709..32810...0.0..0.172.757.3j4.....1....1..gws-wiz-img.....0i67.QdooptCbvMI#imgsrc=rLcD9_6a0leCjM:
- (15) Účetní závěrka [2017], výroční zpráva [2017], zpráva auditora. In: *ARES - ekonomické subjekty* [online]. Praha: Copyright, 2013 [cit. 2018-12-02]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-firma?subjektId=101302&fbclid=IwAR1qDVqI8To24z777k5Kc0siOaBLsrfujNOAbAqaRLCtmBR9seCM0QP81PI>
- (16) SWOT analýza. In: *MANAGEMENT MANIA* [online]. Praha: Copyright, 2016 [cit. 2019-01-12]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/swot-analyza>
- (17) SWOT. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): WikimediaFoundation, 2001- [cit. 2019-01-17]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/SWOT>
- (18) Rozšířená SWOT analýza. In: *Metodická podpora regionálního rozvoje* [online]. Praha: TYPOLight, 2017 [cit. 2019-01-17]. Dostupné z: <http://www.regionálnírozvoj.cz/index.php/rozsirena-swot-analyza.html>
- (19) Kropáč, J.: Statistika B: jednorozměrné a dvourozměrné datové soubory, regresní analýza, časové řady. Brno: Vysoké učení technické v Brně. Podnikatelská fakulta, 2007. ISBN 80-214-3295-0.
- (20) KISLINGEROVÁ, Eva a Josef MENŠÍK. Finanční analýza: krok za krokem. Praha: C.H. Beck, 2005. C.H. Beck pro praxi. ISBN 80-717-9321-3.

- (21) SEDLÁČEK, Jaroslav, Jiří LANČA a Ladislav ŠIŠKA. Účetní data v rukou manažera-finanční analýza v řízení firmy: krok za krokem. 2. doplněné vyd. Praha: ComputerPress, 2001. Praxe manažera (ComputerPress). ISBN 80-722-6562-8
- (22) GRÜNWALD, Rolf a Jaroslava HOLEČKOVÁ. Finanční analýza a plánování podniku. Praha: Oeconomica, 2002. ISBN 80-245-0422-7.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A SYMBOLŮ

CF ... cash flow

HB ... Havlíčkův Brod

EBIT ... Zisk před zdaněním a úroky (Earnings Before Interest and Taxes)

EAT ... Čistý zisk (Earnings After Taxes)

EBT ... Zisk před zdaněním (Earnings Before Taxes)

ROA ... Rentabilita aktiv (Return on Assets)

ROCE ... Rentabilita investovaného kapitálu (Return on Capital Employed)

ROS ... Rentabilita tržeb (Return on Sales)

ROE ... Rentabilita vlastního kapitálu (Return on Equity)

VH ... Výsledek hospodaření

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Příklad sloupkového grafu (vlastní zpracování dle 19, s. 117)	24
Graf 2 Příklad hůlkového grafu (vlastní zpracování dle 19, s. 117)	25
Graf 3 Příklad spojnicového grafu (vlastní zpracování dle 19, s. 117).....	25
Graf 4 Časové rozlišení aktiv v letech 2012-2017 (vlastní zpracování dle příloh 1-5).....	34
Graf 5 Složení celkových aktiv v letech 2012-2017 (vlastní zpracování dle příloh 1-5).....	38
Graf 6 Složení celkových pasiv v letech 2012-2017 (vlastní zpracování dle příloh 1-5)	40
Graf 7 Ukazatelé likvidity v letech 2012-2017 (vlastní zpracování dle příloh 1-5).....	41
Graf 8 Vývoj rentability v letech 2012-2017 (vlastní zpracování dle příloh 1-5).....	42
Graf 9 Altmanův index Z-skóre v letech 2012-2017 (vlastní zpracování dle příloh 1-5).....	44
Graf 10 Velikosti zásob v letech 2012-2017 (vlastní zpracování dle příloh 1-5)	45

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 SWOT matice (16)	21
Obrázek 2 Rozšířená SWOT matice (16)	23
Obrázek 3 Oblast Havlíčkův Brod (13)	30
Obrázek 4 Síť prodejen v oblasti HB (13)	30
Obrázek 5 Logo společnosti COOP družstvo HB (13)	31
Obrázek 6 Organizační struktura společnosti (vlastní zpracování dle 13)	32

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Horizontální analýza aktiv (vlastní zpracování dle příloh 1-5).....	33
Tabulka 2 Horizontální analýza pasiv (vlastní zpracování dle příloh 1-5)	35
Tabulka 3 Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty (vlastní zpracování dle příloh 1-5).....	36
Tabulka 4 Vertikální analýza aktiv (vlastní zpracování dle příloh 1-5).....	37
Tabulka 5 Vertikální analýza pasiv (vlastní zpracování dle příloh 1-5)	39
Tabulka 6 Vývoj likvidity v letech 2012-2017 (vlastní zpracování dle příloh 1-5).....	41
Tabulka 7 Vývoj rentability v letech 2012-2017 (vlastní zpracování dle příloh 1-5).....	42
Tabulka 8 Vývoj zadluženosti v letech 2012-2017 (vlastní zpracování dle příloh 1-5)	43
Tabulka 9 Vývoj aktivity v letech 2012-2017 (vlastní zpracování dle příloh 1-5).....	43
Tabulka 10 Charakteristika časové řady pro zásoby v období let 2012-2017 (vlastní zpracování dle příloh 1-5)	45
Tabulka 11 SWOT analýza (vlastní zpracování dle konzultace se zaměstnancem společnosti)	46

SEZNAM PŘÍLOH

1. Rozvaha v plném rozsahu ke dni 32. 12. 2013 vyňatá z výroční zprávy společnosti COOP družstvo HB za rok 2013
 2. Rozvaha v plném rozsahu ke dni 32. 12. 2014 vyňatá z výroční zprávy společnosti COOP družstvo HB za rok 2014
 3. Rozvaha v plném rozsahu ke dni 32. 12. 2015 vyňatá z výroční zprávy společnosti COOP družstvo HB za rok 2015
 4. Rozvaha v plném rozsahu ke dni 32. 12. 2016 vyňatá z výroční zprávy společnosti COOP družstvo HB za rok 2016
- Rozvaha v plném rozsahu ke dni 32. 12. 2017 vyňatá z výroční zprávy společnosti COOP družstvo HB za rok 2017